

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop 10

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

Ejeli telefon (nyomda) 2-02

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Hét napra	1150 Lei
Három napra	600 "
Egy napra	320 "
Éves	110 "

X évfolyam * 12. szám

1929 Január 15 kedd

* 5689 év Söbat 4 *

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAINAPILAP

„A pinka én vagyok”

A példa ragadós. Pr mo de Rivera, Mussolini, Sándor király után mindenki dobogó szívet várhatta, hogy Monaco szuverénja is kiküldtse a diktatúrát. Lajos fejedelem, a montecarlói jätéktermek föbörölje felfüggesztette Monaco alkotmányát, mert nézeteltérése támadt „nemzeti” tanácsával a pinka-haszonrészesedés helypolitikai vonatkozásaiban.

A nemzeti tanács úgy vélte, hogy a montecarlói haladás főpillérei a fölös pénzű gazdagok bugyellárisára épülnek s mert a fejedelem semmit sem tett e bugyellárisok keltő kiszivattyuzására. — azt a tanácsot adta, hogy a fejedelem járuljon hozzá a pinka-forgalom nemzeti tradíciókat követő reorganizálásához.

A fejedelemnek a reorganizálást illetőleg más véleménye volt, mint a nemzeti tanácsnak s úgy vélte, hogy a fentvázolt nemzeti válságot csakis diktatúrával lehet megszüntetni. Részletes tudósításaink még nincsenek arról, hogy az új diktatura, illetőleg diktatúracska elrendelt-e egyidejűleg az ostromállapotot és a sajtócenzurát. Reméljük azonban, hogy igen, mert ez a kis „hecc” kitünő lehetőség volna arra, hogy a pinka-forgalmat föllendítse.

Egy kis diktatúrát nézni a diktatúrával szimpatizálóknak mindig kellemes látvány lehet, főleg pedig azoknak, akik Montecarlóba mennek. Hiszen akik Montecarlóba mennek teletni, azok már vagyonuk és jelkületük előkelőségénél fogva is utálják a demokráciát s a pénzükkért immár a diktatura áldásaiban is részesülhetnek. A pénzükkért megtekinthetik az állig felfegyverzett monacói katonákat, akik a pinka-kérdésben nem ismernek tréfát, megtekinthetik a gyönyörű agyukat, amelyek a fejedelem részesedését védik a demokrácia kanzsiságától. És gyönyörködhetnek a sajtószabadság megszüntetésében, mely lehetővé teszi, hogy a „pinka, — vagy nem pinka?” — című izgató világekérdés ügye ne kerüljön a prófétai halandók szeméi elé.

Mussolini a fecsegés házának nevezte el az olasz parlamentet, ahol komoly dolgokról nem lehet tárgyalni. Valljuk meg: a pinka-kérdés van olyan komoly ügy, hogy holmi fecsegéssel nem lehet elintézni a vele kapcsolatos problémákat. És így érthető, ha Lajos fejedelem a probléma megoldására a diktatura eszközéhez folyamodott.

Most azután, ha kedve tartja, a maga államának méreteihez szabva szuverén igényeit, elmondhatja: „A pinka én vagyok.” Igaz hogy a diktatura is ő maga, mert akinek diktálni akar, számbelileg bizony kevesen vannak. Am ez se fontos. A szándék erőteljessége olykor pótolni tudja a kvantitatív fogyatékoságot s bizony mondjuk: Lajos fejedelem szándéka erőteljes. Erthető is ez. A pénz beszél, a kutya pedig ne ugasson.

Ne ugasson, akit nem illet meg ősi jogok, eredendő szuverén jogok alapján a pinkában való részesedés. Napoleon azt mondotta, hogy a háborúhoz pénz, péna és még egyszer pénz kell. Azt hisszük, hogy a monacói fejedelemség fenntartásához is, meg a diktatúrához is szintén ez a három elixir szükséges. Be kell ismerni, hogy Lajos fejedelem jó nyomokon jár. A monacói Nemzeti Tanács husz évig tartó tanácskozásán sem tudott volna olyan jó propagandaszkózt készíteni, mint ő egyetlen tollvonással készített. Montecarló pinka-forgalma rövidesen a régi fényében fog prosperálni.

A világ ugyanis tele van munkanélküli diktátor-önjelöltekkel. Ezek rövidesen mind Montecarlóba fognak özönlöni, hogy leendő diktatúrájukhoz tanulmányozzák a pinka lélektana körül s a kellemest — a jäték izgalmát, — öszekössék a hasznossal a diktatura tanulmányozásával.

Valóban: az új diktatúracska a legjobb

ausoicumok között indul el történelmi jelentőségű útjára. Kilió már minden bizonnyal hegyezi az égben pennáját, hogy a pinka új korszakának eseményeit feljegrezhesse.

Mironescu külügyminiszter nagy expozéja Románia pacifista külpolitikájáról

„Románia semmit sem vár a háborútól, mindent csak a békétől”

A külügyminiszter szerint Románia kész ratifikálni a Kellogg-paktumot A román-orosz-lengyel kérdés tisztázása

A Dresdner Bank négyszázmillió lejt folyósít a kormányoknak a beszarábiai inség leküzdésére

(Bucuresti-Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén napirend előtt Creciun nemzeti parasztpárti képviselő kérdés intézett a kormányhoz, hogy mi az álláspontja a Kellogg-paktum és az orosz-lengyel jegyzékváltás ügyében.

Mironescu külügyminiszter nyomban válaszolt az interpellációra és hatalmas expozét tartott a kormány külpolitikájáról, amely előreláthatólag a külföldön is méltó feltűnést fog kelteni, mert ebben pontosan és precízen szögezi le a kormány álláspontját a közérdekű homlokterébe került orosz kérdésben.

A külügyminiszter azzal kezdte expozéját, hogy

fontos kötelességének tartja úgy a parlamentet, mint a közvéleményt állandóan tájékoztatni a külpolitikai orientációról.

Ugy ő, mint Gafencu államtitkár hertenként többször rendelkezésére fognak állani a sajtónak, hogy a közvélemény állandóan tudjon a folyamatban lévő tárgyalásokról.

Ezután ismerteti az orosz-lengyel jegyzékváltás szövegét, majd kijelenti, hogy Romániának Lengyelországhoz intézett szövegét egyelőre nem közölheti, mert ez az ügy még nincs lezárva. Közölheti azonban, hogy Lengyelország kitünően fogadta a román jegyzéket, valamint azt, hogy Lengyelország által Oroszországhoz intézett jegyzék

mindenben fedi Románia álláspontját. Ami pedig a speciális orosz javaslatot intézi, Romániának nincs mit válaszolnia olyan javaslatra, mit nem neki tettek.

Különben is a Romániával való vitás kérdések akk'or is tisztázatlanok maradnának ha Románia alá is írná az orosz-lengyel jegyzékönyvet.

A külügyminiszter ezután a Ház tagjainak élénk tetszése és nagy tapsvihára közepette bejelenti, hogy

Románia kész ratifikálni a Kellogg-paktumot.

de emlékeztet arra, hogy a Kellogg-paktumot aláíró államok csaknem valamennyie fentartással fogadta el a paktumot és a legtöbb fentartást éppen Oroszországhoz intézte ki.

Ha most már Románia elfogadná az oroszok által javasolt jegyzéket, úgy ez a csatlakozás azt a hitet kelthetné, hogy

Románia elfogadta Oroszország fentartásait is, holott erről semmi esetre sem lehet szó. *Románia szövetségeseivel együtt béke's politikát üz és kész az érvényben lévő békeszerződések alapján csatlakozni bármilyen paktumhoz, amelynek célja a béke megőrzése.*

Románia sohasem fog támadni, mert nem vár semmit a háborútól, mindent csak a békétől.

Románia hűen álláspontjához, a béke nagy eszméinek szolgálatába akarja állítani minden erejét.

A külügyminiszter expozéját a Ház minden oldaláról nagy ovációban részvették.

Creciun képviselő megköszöni a külügyminiszter választát, amely Románia pacifista külpolitikája mellett tesz tanubizonyosságot.

A kamara ezután átír a napirendre és folytatja a felirati vitát.

Popovici pénzügyminiszter megkezdte tárgyalásait a francia bankárokkal

Bucuresti-Bukarest, január 14. Párisból jelentik, hogy Popovic Mihály pénzügyminiszter megérkezése után azonnal érintkezésbe lépett a bankkonzorcium vezetőivel. Tárgyalásai az első napon csupán informatív jellegűek voltak, hivatalos tanácskozásai a mai napon kezdődnek meg. Kormánykörökben már ma este fontos értesítéseket várnak Popovictól, aki egyébként a mai nap folyamán kihallgatáson jelent meg Poinecaré miniszterelnökénél is.

Popovic Mihály pénzügyminiszter kijelentette a francia újságíróknak, hogy a Francia Bank kormányzójának meghívására érkezett Párisba. Még fontos kérdések várnak megoldásra és amennyiben meggyezésre jutnak, úgy a román kormány lemond a kapott többi ajándékot felvételéről.

A párisi bankárok az első találkozás alkalmával bizonyos felvilágosításokat kértek Popovici Mihálytól a kölcsön garanciáit illetőleg, mire ma külön futár indult Párisba az állam jövedelmeinek részletes ismertetésével és a kommercializált vállalatok hozadékának, valamint a monopólok bevételeinek ismertetésével.

Bucuresti-Bukarest, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától. A Cuvantul jelentése

Az első felszólaló Radulescu kormánypárti képviselő, aki azzal vádolta az ellenzéket, hogy tendenciózus rálgalmazó kampányt folytat a kormány ellen az adópolitika kérdésében. Madgearu miniszter kétszínűséggel vádolta a liberális pártot, hiszen éppen a liberális kormány katasztrófális politikája miatt volt szükség az adópréss beállítására. Duca volt miniszter kijelenté, hogy Madgearu tulajdonoson optimista, ha azt hiszi, hogy az ő minisztersége nem fog kritikát kiváltani. Eljön az idő, mondja, amikor párhuzamot fog vonni a liberális és a nemzeti parasztpárti gazdasági kormányzás között.

A felirati vita további során G. H. Helmegeanu képviselő támadia az ellenzéki pártot.

A szenátus ülésén Madgearu benyújtotta a kereskedelmi és iparkamarák reorganizálásáról szóló törvényt, majd folytatta a felirati vitát.

szerint a 400 milliós inség kölcsönt a Dresdner bankkal megkötötték és a teg napi minisztertanács már ratifikálta is azt. A tárgyalások meggyezéséről szóló hírt a kormány azzal a taktikával tette közvé, hogy a gabonakereskedők árspekulációját megakadályozza és így sikerült is előnyös áron beszerezni az inségek részére szükséges gabonamennyiséget.

A szövetségi központnak a Dresdner Bankkal és a Kampfasiér céggel kötött inségkölcsönéről még a következőket jelentik: a német cég köteles május végéig 2500 vagon tengerit és rozstot az inséget szenvedő vidékekre szállítani. Ezenkívül 550.000 font sterling kölcsönt bocsát rendelkezésre, a szállítás kifizetésére és e vidékek egyéb szükségleteinek fedezésére.

Bukarest, január 14. Az „Adeverul” értesülése szerint a kormány még e héten a parlament elé terjeszti a közigazgatási reformjavaslatot. A javaslat a nőknek is megadja a szavazati jogot a községi választásoknál.

„Felmentik Erdélyi Bélát!” — hiszi és hirdeti a nagy pör vádlottjának apja és anyja

Látogatás Erdélyi Márknál és feleségénél

Budapest, január 14. A nagy per első felvonása vége felé közeledik. A bíróság talán már két hét múlva ítéletet hirdet Erdélyi Béla bűnpörében, amelynek során kaleidoszkópszerűen, vonult el a tanúk különös serege. Mindenki vallott, a ki valamit tudott a meggyilkolt ifjú színésznőről és a vádlottak padján fűrészen, borzongatóan mosolygó, nevető ierjéről. Mindenki vall, mindenkinek beszélt és még jönnek tanúk és orvoszakértők jönnek s azután a perbeszédnek következnek.

Select-mozgó

Mindenki vall és elmond mindent, a mit tud két emberről, az életükről, a szerelmükről, a házasságukról, az örömeikről, és az összezsúplásokról. Csak két ember nem szólt és nem vallott, két ember, akiknek számára pedig kiment a bíró idézése. A két ember nem vall, nem beszél. Hiába idézes, hiába minden felhívás, ez a két ember hallgat.

Erdélyi Béla édesanyja és édesapja ez a két ember.

Várnak. A lélek minden rezdülésével, az idegek megpatlanásig való feszültségével várják az ítélet napját.

Erdélyi Béla szülei. A törvény megengedte nekik, hogy ne tegyenek tanuvalomást a fiuk bűnpörében. Ujságban sohasem nyilatkoztak, csak szédülő agygyal olvasták nap-nap után az újságokban gyermekük sötét életének bűnpörét.

Erdélyi Márk és a felesége. Az apa és az anya. Egyetlen egyszer sem jelentek meg a törvényszéken, a főtárgyalás tar-

tama alatt. Visszavonultak az emberek szeme elől. És senki sem tudja, milyen erővel viselik a sorsnak ezt a rettenetes csapást.

A Csáky-ucca 15. számú nagy pesti bérház egyik lőlepcsőházi elsőemeleti lakásában laknak Erdélyiek.

Szobalány nyit ajtót de a csergetésre maga Erdélyi Márk is kisért az előszobába és beérvitál a szalamba. Kényelmes elegáns foték, süppedő perzsaszőnyegek. A kitért ajtón át a hálószobába látnak. Sok szép színes párna a padlagon. Kézimunkák, díszek, nippak. De az ügyesen dekorált üres falakon lévő szögek mégis egy-egy kép hiányát mutatják, ame-

Lili Damita

lyek bizonyára nemrégben még díszesebbé tették a lipótvárosi lakást.

Erdélyi Márk jól öltözött, öszes bajszu, középkorú férfi. Aranykeretes szemüveget visel, ami beszélgetés közben idegesen kapdos le az orráról. Ezt a mozdulatát majd minden mondatnál megismétli, idegesen, tele forró, rejtett izgalommal. Egy-két perc és a hálószoba felől belép Erdélyi Béla is. Magas, barna, elegáns asszony. Nyugodt és halk hangon beszél.

Az apa kérdően néz rá. Nem tudja, hogyan vezdje, mit mondjon először. Erdélyi Márkné szinte meglepően nyugodt. Arcán egyetlen vonás nem árulja el a lélek megtörtését és vívódó fájalmát. És ő kezd beszélni kimérten és határozottan.

Az egész ügy felfujt dolog — mondja az anya

— Kérem. Ez az egész ügy felfujt dolog, — mondja az anya. — En lent voltam Millstättban a temetésen. Együtt utaztam le Feuerékkel. Ott minden a legnagyobban rendben volt. A legkisebb gyau sem merült fel senki részéről. Az orvosok konstatálták a halált és semmi rendellenességet nem tapasztaltak.

A biztosító társaságból indult ki az egész, az csinált bűncse az esetből.

Erdélyi Márk feleségének minden szavát egy-egy különös, ideges mozdulattal kísérte. Majd szinte kiszakad belőle, vadul kiáltva a szót: — Az én fiam nem gyilkos!

Hűvösen, szinte érthetetlen nyugalommal a szavak aláfestésében, folytatja az édesanyja:

— Nagyon jó kedves és gyöngéd gyermek volt mindig a Béla. Hisz még ma is olyan anyás, mint egy kisgyerek. Ha hazajött, mindig megvárta engem keresett. Sőt, gyakran csak úgy akart enni, ha én is ott ültem mellette. „Csak úgy izlik az étel ha te itt vagy, anyuci”, mondotta mindig. Mint nős ember sem változott e tekintetben. Egyszer Annával

együtt itt voltak, Béla is átöltözött. Anna akarta az ingombokat igazítani, de Béla nem engedte. „Nem, csak az anyuci csinálja. Ő jobban tudja”.

— Igaz, mindig nagyon jó gyerek volt, — szól közbe az apa. — Kicsi korában pajkos és énekes, de azért jól tanuló volt. És most felesáttan a hangja élesen.

— Nem igaz az sem, hogy hamis bizonyítványai vannak. Meg tudom mutatni a gazdasági oklevelét, amit Königsbergben szerzett. Mindig jól tanult. Egy évig volt Halleban, egy évig Berlinben, egy évig Kiebben és egy évig Königsbergben. Eppen csak ad oktori diplomája nem valódi. Hogy ez mire kellett neki, nem tudjuk. De ebben sem csak ő hibás! (Tévégre egyedül nem hamisította, másokkal is kellett segítenem ebben).

— Ura az anya hűvös, lágy szava hangzik:

— No de most már vége lesz az egésznek. Nyugodtak vagyunk Béla is egészen nyugodt. Ő tudja, hogy ártatlan, azért nem izlik olyan jól. Egész éjjel nagy-szerűen alszik és jól eszik.

— Majd meglátja mindenki, — kiált

közbe Erdélyi Márk — hogy milyen ártatlan az én fiam. Gál képviselő ur kezében vannak az adatok! Tisztában vagyunk a helyzettel! Az igazság ki fog derülni!

Erdélyi Béla megint a fia jó szívet kezd diosenni.

— Nagyon jószívú volt ő mindig — mondja. — A külsején ez nem látszik meg. Nem érzékenyül el könnyen, nem tud sírni. Nem tudja külsőleg mutatni az érzelmeit, de ő nem tehet erről, ilyen a természet.

Annát nagyon szerette. Különbözik nem vette volna el feleségül.

„Béla ma is kap szerelmes leveleket”

Fej pillanatnyi szünetet tart itt Erdélyi Béla édesanyja. Aztán hirtelen fe-

Szép kalandornő

lénk fordul és meggyőző erővel folytatja.

„Anna mulatós, hisztérikus nő volt”

— Az Annus nagyon szeretett mulatni, — szolt közbe Erdélyi Márk. — Emiatt különböztek össze igen gyakran.

— Tudtak az uccai verekedésekről? — kérdem hirtelen.

Pillanatnyi csend. Az asszony kissé zavartan felel:

— Hát talán egyszer hallottunk róla, Ithón soha nem veszekedtek, ezt nem engedték volna. Mindig letették Bélát, jó férj legyen, szépen bánjon a feleségével.

Anna különben meglehetősen hisztérikus nő volt. Sőt arról is tudok, hogy mindig szedett mindencélú porokat, idegcsillapítókat.

Az asszony legyint a kezével.

— Dehát most már ugysis mindégyl!

— Most már vége lesz az egésznek, mondja Erdélyi Márk — tisztában vagyunk a helyzettel!

Az asszony csendesen jegyzi meg:

— En nem akartam vallani. Nem akarok meghatni senkit. Pedig sok mindent tudnék mondani. En jól ismerem a fiamat, tudom, hogy mire képes és mire nem.

Csak lementő ítéletet várnak Erdélyi Béla szülei

Szinte monoton nyugalom van Erdélyi Béla hangjában. Akármiről beszél, szomorúan, vagy bizakodóan, a szája szegletén ott van allandóan a — mosoly. Pontos mása annak a sokat emlegetett mosolyának, amely a feleséggyilkosság vádjá alatt álló fiának szája szögletén görbül szüntelen.

Látszik rajtuk, hogy most már a nagy izgalmon túlajdonképpen túl vannak.

Egészen bizonyosak a felmentő ítéletben. Más nem is várnak.

— Kérem, egy amerikai leány hozzá akart menni feleségül. Ott kint Rómában ismerkedtek meg.

Öt ezer dollár hozománya volt és nagyon szerelmes volt a Bélába. Béla még sem vette el, mert Forgács Annát szeretete.

Hirtelen ez a nyugodt, derűs arc, ezek a puha, lágyan ráncolódó vonások és a mosoly Erdélyi Béla édesanyjának szája szögletén, ahogy folytatja:

— Általában szerették a nők Ithón is és külföldön is. Mindenholban írtak neki szerelmes leveleket. Még Rómából egy nőismerőstől is kapott nemrégiben egy ilyen szerelmes levelet. Mindenjutt nagyon szerették. De ő mégis csak az Annát akarta. Ezt mutatja az is, hogy a mi tudunk és beleegyezésünk nélkül kötötték házasságot. Mi nem akartuk, hogy megcsússzon mert még nagyon fiatalok tartottuk a házassághoz. Mikor azonban megtudtuk, hogy mégis megcsússz, megbocsátottuk ezt neki és Annát szerettel fogadtuk közénk. Arról tudunk, hogy néha veszekedtek. Voltak közöttük nézeteltérések, azonban ez előfordul más fiatal házaspárnál is. Főleg azért veszekedtek gyakran, mert Annus minden este el akart menni szórakozni, Béla pedig nem szívesen ment mindig.

— Tisztában vagyunk a helyzettel — ismételték Erdélyi Márk. — Még egy pár hélig tart csak az egész.

„Nagyon sajnáljuk Feuerék!”

Feuerék. Az áldozat szülei. Erdélyi Béla is beszélt: — Feuerék nagyon rendes, derek, finom emberek. Nagyon sajnáljuk őket. Benső barátságban nem voltunk velük soha. Mikor a gyerekek összeházasodtak, kétszer-háromszor összejöttünk velük, többször nem.

— Az a májusi mérgezés is mese! — kiált fel egyszerre Erdélyi Márk. — Kérem, a dolog úgy történt: En mellettem ült Anna egy palon a műegyetemi vívóversenyen.

Most Erdélyi Márk leül a felesége melé és így mutatja, hogy történt a dolog: — Anna sonkázsemmlyet akart enni, de én figyelmeztettem, hogy ne egyek, mert a sonka egész fekete volt. „Nem banom akármilyen, én megesszem, mert nagyon elhes vagyok” — mondta erre Anna. Megette és mar azon az éjjel rosszul lett. En megvártam mondtam, hogy a romlott sonkától. Egyszerű gyomormérgezés volt az kérem Csodálom, hogy az orvosok nem konstatáltak.

Csevegtemek Erdélyi Márk kisért, majd bejön egy csinos, magas, lizenőt év. kö rüti kislánnyal. Erdélyi Béla testvérguga a leány. Az édesanyja most nagy szomorúsággal mondja:

— Szegény gyermek, neki is borzasztóan kellemetlen az eset. Iskolába jár. Hatodik gimnázista, de hála Istennek, jó osztálytársai vannak, igazán semmit sem érezhetnek vele.

— Az asszony mégis felel: — Felmézetesen külföldre megy a Béla! Ismételten kérdezzük: — Szóval biztosra veszik a felmentést?

— Biztosra — harsog Erdélyi Márk válasza. — Mi tisztában vagyunk a helyzettel!..

Vajjon valóban tisztában vannak-e ők a helyzettel? Mert rajtuk kívül, talán senki sincs tisztában a millstatti rejtéllyel!..

Erdélyrészi Csillárraktár Részvénytársaság

Rádió-osztálya

Cluj, Str. Memorandului (Unió-ucca) 1. szám

A legújabb rádiókészülékek és alkatrészek állandó raktára.

Eladás nagyban és kicsinyben! Eladás nagyban és kicsinyben!

Egész bizonyos, hogy felmentik...

Az apa most valósággal ünneplésesen jelenti ki: — Kérem, figyelje meg jól, amit mondok: Egész bizonyos, hogy felmentik a fiamat a gyilkosság vádjá alól. A váltóhamisítások, nem mondom, igazak, de a gyilkosság nem. Béla nem gyilkos és ez itt a fő!

Egy kérdés az anyához: — Vajjon mihez kezdene a fiu, ha ki szabadul a börtönből? Erdélyi Márk élénken tiltakozik: — Erről nem, erről nem! Erről sem én, sem a feleségem nem nyilatkozunk.

Az asszony mégis felel: — Felmézetesen külföldre megy a Béla! Ismételten kérdezzük: — Szóval biztosra veszik a felmentést? — Biztosra — harsog Erdélyi Márk válasza. — Mi tisztában vagyunk a helyzettel!..

Vajjon valóban tisztában vannak-e ők a helyzettel? Mert rajtuk kívül, talán senki sincs tisztában a millstatti rejtéllyel!..

URANIA **Hárem titka** Dráma a rejtélyes keleti háremek életéből, mely még a „Fehér rabszolganő”-t is felülmúlja. — Főszerepben: **Leon Mathot és Legrance Louise** Monopól Filmcentr.

Kedd, 1929

Mit

Ko

Kis stati

Cluj Kol

lef tudósító

tény, hogy a

vémmel fel

gyei és vár

fogva nem

felüljük a

egyrészt me

programmja

bön álló kö

gessé fogja

tanácsok

célját nem

máris bizot

rosok és m

tonosságát.

Ez az el

még nem je

gostan el va

működő vá

A küszöbön

lissá teszi,

lozsvári tar

adódo konz

vonni.

A jelenleg

gátásával

egy időszak

szenzációs t

zónságát. A

között szere

vásáresarnok

érték- és ár

dak, új utca

lis végrehaj

és villamya

rendszer, u

az összes be

tozása, a v

gének oskét

kájának fok

kölcsön meg

Leszögezh

váltotta be

sok tervezet

tásába belef

rült tökéletes

egyik legfőb

tehetetlenség

ros nagyfán

az utóbbi é

nyel végződ

javaslatait,

nélkül készit

gyülés elé, e

zottságokat

bályos előké

sőt hónapok

város így e

hatott, hogy

talhasson fel

Elsősorban

állandó mint

a vámszabac

kérdése az,

foszlatait

sürgősen me

igazgatási t

Tele

Repü

Mit tervezett és mit végzett Kolozsvar városi tanácsa

Kis statisztika a felosztásra váró tanács munkájáról

Cluj Kolozsvar, január 14. (Az Uj Kelet tudósítójától.) — Ma már befejezett tény, hogy a kormány egyszakaszos törvénnyel fel fogja oszlatni az összes megyei és városi tanácsokat. Kezdetől fogva nem rejteltük véka alá, hogy helytellenibőlük a kormány ezt a tervét, egyrészt mert szöges ellentétben áll elvi programjával, másrészt mert a küszöbön álló közigazgatási reform szükségessé fogja tenni új községi és megyei tanácsok választását, úgy, hogy semmi célját nem látjuk e rövid időre intézményi bizottságokkal megbolygatni a városok és megyék közigazgatásának folytonosságát.

Ez az elvi megállapítás természetesen még nem jelenti egyben azt, hogy tulajdonképpen el vagyunk ragadtatva a jelenleg működő városi tanácsok működésétől. A küszöbön álló radikális változás aktuálissá teszi, hogy visszaillesztünk a kolozsvari tanács működésére és az abból adódó következményekért igyekezzünk levonni.

A jelenlegi városi tanács a sajtó támogatásával kezdte meg munkáját s volt egy időszak, amikor minden nap újabb szenzációs tervvel lepté meg a város közönségét. A tanács káprázatos ígéretei között szerepelt a világvárosi modern vásárosnak, az állandó mintavásár, az érték- és árutőzsde, új városrészek, hidak, új utcák, a városrendészet radikális végrehajtása, a külvárosi utcák vízzel és villanyal való ellátása, a modern taxi rendszer, új autóbussok, adócsökkentés, az összes belvárosi utcák és terek aszfaltozása, a város adminisztrációs költségeinek csökkentése, a tisztviselők munkájának fokozott ellenőrzése, a városi köleség megszerzése stb., stb.

Leszögezhetjük: A városi tanács nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, a sok tervezet közül néhánynak megvalósításába belefogott, de semmit sem sikerült tökéletesen tétel alá hoznia. És ennek egyik legfőbb okát az állandó választmány felelőtlenségében kell keresnünk. A város irányításának közgyűlései különösen az utóbbi időben szánalmas eredménnyel végeztek. Az állandó választmány javaslatait, amelyekkel kellő szakértelem nélkül készítették el és terjesztették a közgyűlés elé, ez kénytelen volt elvetni s bizottságokat küldött ki a javaslatok szabályos előkészítése érdekében. Heteknek, sőt hónapoknak kellett eltelnie, amíg a város így egy-egy javaslatot megszavaztatott, hogy pozitív eredményeket multhasson fel.

Elsősorban az érték- és árutőzsde, az állandó mintavásár, a városi árucsernek, a vámszabadraktárak s a városi köleség kérdése az, amelyet a jelenlegi tanács felosztása után következő új tanácsnak sürgősen meg kell oldania. Az új közigazgatási törvény által megvalósítandó

decentralizáció Kolozsvarnak előnyös helyzetet biztosít. Mint Erdély fővárosa fog szerepelni és középpontja lesz úgy

Erdély közigazgatásának, mint kereskedelmének, iparának és gazdasági életének. A régóta tervbe vett érték- és árutőzsde ezáltal még sokkal aktuálisabb lesz tehát, mint a múltban volt. Hasonló a helyzet a vámszabadraktárakkal kapcsolatban is, amelyeknek felállítását a városi tanács biztositja a város kereskedelmének. Ugyanez áll fenn az állandó mintavásár kérdésével kapcsolatban, amelynek megoldása már a következő tanácsra há-

ramlik. Ennek a tanácsnak okólnia kell a távozó tanács működésén, amely csak javaslatok és tervek készítésével tartotta szükségesnek betölteni hivatását, pozitív eredményeket azonban nem tudott felmutatni.

Az új tanács tagjai több iniciatívával rendelkezzenek. Az új választások talán energiával és szakértelemmel kell hogy szerencsésebbek legyenek. (h. e.)

Egy stájer mosonő hat gyermeke égett benn a benzintől kigyulladt lakásban

Bécs, január 14. Prerau stájerországi faluban borzalmas szerencsétlenség történt. Stüssi Mária nevű mosonő hat gyermekét lakásában hagyva munkába távozott s a gyermekek, kik közül a legidősebb tizenkét éves volt, ugylátszik gyúléval játszottak egy benzinnel telt

üveg körül, mert a ház lángra lobbant s minden belső berendezés elégett. A legnagyobb gyermek a nagy füstben kivonszolta testvérét az udvarra és közben folyton segítségért kiáltott, míg végre a szomszédok is észrevették a

szerencsétlenséget. Három kis gyermek közöttük a testvéreinek hősiességétől meglehetősen megégett. A három másik testvér állapota is életveszélyes. Az anya megtudva gyermekei tragédiáját öngyilkosságot akart elkövetni.

Ötmillió font belső kölcsön kibocsátását tervezik Palesztinában

(Páris, január 14. Az Uj Kelet tud.) A „Hajut” című varsói zsidó újság párisi tudósítójának jelentése szerint a legutóbbi cionista kongresszus részéről delegált kölcsön-bizottság a Népszövetség által garantálható palesztinai kölcsön tervét közbejött akadályok miatt elvetette. Ehelyett egy belső kölcsön megteremtésének terve lépett előtérbe, amelynek megalkotója H. Zlatopolsky. Az új terv főképpen a biztosítótársasá-

gok garanciájára támaszkodik. Részletek még nem jutottak nyilvánosságra, de a biztosító társaságok vezetőivel a tárgyalások már megindultak. A tárgyalások eddigi eredménye i kedvező perspektívát nyújtanak a belső palesztinai kölcsön gyors realizálására.

A kölcsön összege öt millió angol fontra van tervezve.

A föltételek hír szerint olyan természetűek, hogy a kölcsön címleteit köny-

nyen el lehet majd a különböző bankintézetekben helyezni és ilyen módon megtakarítható lesz az a költségtöbblet, amely a címleteknek a magánosoknál való elhelyezése esetén előállani szokott. A kölcsön-bizottság majdnem naponta tanácskozásokat tart és érintkezik számottevő pénzügyi körökkel, amelyek meleg szimpátiával viseltetnek Zlatopolsky terve iránt.

A temesvári Danubia ellen elrendelték a csődöt 2300 svájci frank és 15.000 lej ki nem fizetett követelés miatt csődöt kértek a temesvári Hitelbank ellen

(Timisoara-Temesvár, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A temesvári törvényszék csődbírósa a hitelezők kérésére ma elrendelte a csődöt a „Danubia” biztosító ellen. A követelések összege meghaladja az egymillió lejt. A csődbírósa csődtömeggondnoknak dr. Babos Simont, helyettesének pedig dr. Vágó Istvánt nevezte ki. Ismeretes, hogy a Danubia ellen hitelezői már többször nyújtottak be csődkérelmet, a törvényszék

azonban a kérést csak most honorálta.

Még egy csőd..?

Ugyancsak a mai nap folyamán a bécsi Tholon I. és Társa cég 2300 svájci frank és dr. Bihar József 15 ezer lej erejéig megkérték a csődöt a temesvári Hitelbank ellen. Jellemző a bank helyzetére, hogy aránylag ilyen kis összeg miatt kénytelen volt bejelenteni a fizetési képtelenségét. A törvényszék csődbírósa

még nem döntött a csődkéresek felett és dr. Simerli Armin, a bank képviselőjének intervenciójára, — aki ennek során kijelentette, hogy az Iparbank az elmúlt napokban nyert meg egy félmillió dináros pórt Jugoszláviában — január 28-ig haladékot adott a banknak. Amennyiben a bank addig az időpontig nem fogja rendezni adosságait, úgy a csődbírósa elrendeli a csődöt.

Az olasz kormánylapok azzal fenyegetik meg Svájcot, hogy a Népszövetség munkahelyét elhelyezik Genfben

A kantoni törvényhozás az olaszok ellen

Róma, január 14. Itáliában nagy szenzációt keltett a svájci kommunistáknak és a svájci munkásvédelmi alakulatoknak az az elhatározása, hogy huszvé két napon Tessin Kantonban antifascista gyűléseket és felvonulásokat akar rendezni. Az olasz kormány félhivatalos lapja, a Giornale d'Italia éles hangon figyelmezteti a svájci kormányt a kommunisták manifesztációk következményeire. A cikk során megfenyegetik a mányt azzal, hogy antifascista gyűlések esetén Itália oda fog hatni, hogy a Népszövetség tanácskozásainak színterét helyezze el Svájc területéről.

A fascisták kiülösen haragudznak Tessin svájci város hatóságára, akik legutóbb is egy konkrét esetről kifolyólag erősen fascista-ellenes határozatra bírták rá a kantoni törvényhozást. Két

olasz muakás ugyanis a napokban minden igazoló irás nélkül Tessin mellett átlépte a svájci határt. Minthogy nem voltak sem katonaszökevények, sem politikai menekültek, a fennálló joggyakorlat szerint az olasz határra kellett volna toloncolni őket. Azonban a fascista törvények értelmében az olasz határ átlépőket hat hónaptól három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetik. Hogy a két munkanélküli ezt a büntetést elkerülhesse, a hatóságok egyeztetni egy más ország határához vitték őket és egyúttal a parlament elé terjesztették az esetet elvi határozathozatal céljából.

A kantoni törvényhozás kimondotta, hogy tekintve a súlyos büntetéseket, amik olasz határátlépőkre visszatoloncolásuk esetén várnak politikai mene-

külték háromtól hét évig terjedhető szabadságvesztéssel büntetettek és legalább 20.000 lira pénzbüntetésre elhatározta, hogy politikai menekülteket nem küld vissza semmilyen körülmények között. Ha irások nélkül jöttek át a határon, három hévi időt engednek számukra, hogy ezalatt beszerezhessék irataikat.

LITHYNIA Gyógyvíz
Pápmási ásványvíz
Gyomor-, vese-, hólyag-, epe- és csu-
banamnak legjobb orvossága. Képviselet:
DACIA viztelítő-üzem, — Cluj, Calea
Regele Ferdinand

Hirdessen az Uj Keletben

Fütsön
Fischer
éle
ával
Telefon 1300
Repülőhídon túl.

Eltemették Nathan Salamont

Ma délután temették el a Feleki uti zsidó temetőbe Náthán Salamont, a kolozsvári ügyvédi kar 87 éves nésztörát, aki szombaton reggel egy súlyos operáció után meghalt. A temetésen nagy számban jelentek meg ismerősei, valamint a kolozsvári ügyvédi kamara tagjai. A szertartás a Baba Novac 16. szám alatti halottasházban folyt le zsidó rítus szerint, amelynek befejeztével az ügyvédi kar nevében Dr. Suciu János dékán gyászkoszorút helyezett az elhunyt koporsójára. Majd megható beszédben vett örök búcsút a kiváló ügyvédtől és jó kortársától. Dr. Suciu rámutatott arra, hogy Náthán Salamon 87 éves kora ellenére is kivételes emlékezőtehetség és egészség felett rendelkezett és valamikor egyike volt a legnevesebb kolozsvári ügyvédeknek.

A halottasházban lefolyt szertartás után a gyászoló közönség megindult a zsidó temető felé, ahol mielőtt elhantolták volna, a nyitott sír előtt dr. Giurgiu János ügyvéd tartott megható gyászbeszédet. Dr. Giurgiu érzékenyedve, szinte zokogó hangon búcsúztatta el az ügyvédi kar halottját. Rámutatott múltjára és érdemeire és végül egyéniségét mintaképp ajánlotta a jelenlegi ügyvédi generáció elé.

Nagy emberismerete, ragyogó dialektikája, valamint jogászi felkészültsége a legkiválóbbak sorába emelték őt, mondotta dr. Giurgiu. Puritán jellemével, törhetetlen akaraterejével és lángoló beszédeivel csodákat tudott művelni az igazságszolgáltatás csarnokába. Borotvaéles érveivel könnyen fegyverezte le ellenfeleit és könnyen győzte meg a bírakat ügyének igazságosságáról. Mintaképe volt a vérbeli védőügyvédnek és nagyszerű tulajdonságait megőrizte élete végéig.

Ezután mint családapáról, mint barátokról, mint emberről emlékezett meg az elhunyt Nathan Salamontól, aki végleg eltávozott az élők sorából. A gyászoló közönség könnyes szemekkel hallgatta végig a gyászbeszédet, amelynek befejeztével Náthán Salamon földi porhüvelyét elföldelték és a sír fekére földjét fehér hótakaróval borította nemskára a tél.

Tünetés Berliuben Luxemburg Róza és Liebknecht Károly halálának tizedik évfordulóján. Berlinből jelentik: Liebknecht és Luxemburg Róza halálának tízedik évfordulója csendes lefolyású ünnepségek mellett zajlott le. Rendszeresen csak a Frankfurter Alleen történt, ahol egyik tüntető botjával teljes erőből ráütött a szolgálatot teljesítő rendőrök egyikének fejére. Letartóztatták és megindult ellene az eljárás.

Newyorkban 200 ezerrel emelkedett a spanyolbetegek száma

A berlini Montag newyorki jelentés alapján közli, hogy január 4-től 11-ig újabb 200 ezer spanyolnáthában való megbetegedés történt Newyorkban. A városban az elmúlt hét folyamán ezerháromszázan haltak meg spanyolnáthában. A főorvosi hivatal plakátokat ragasztatott ki az összes földalatti villa-

mosokon, amelyeken különböző óvintézkedésekre hívja fel a lakosság figyelmét. Hasonlóképpen Bécsnek is egyre nő a spanyolnáthában megbetegedettek száma. A járvány, annak ellenére, hogy könnyebb lefolyású, már a társadalmi életben is érezteti hatását.

Bolivia a hágai döntőbírótság elé szeretné vinni a közte és Paraguay között lezajlott incidens ügyét

Páris, január 14. Az Oeuvre című lap közlése szerint Bolivia párisi követe jegyzékét nyújtott át Briand külügyminiszternek, amelyben a bolíviai kormány kifejti, hogy a határincidens ügyében hajlandó ugyan magát alávetni a pánamerikai konferencia által kiküldött döntőbírótság határozatának, de kifejezésre juttatja, hogy szívesebben látná a Bolivia és Paraguay között felmerült

konfliktus ügyében a hágai nemzetközi bíróság döntését. A jegyzék szerint Hágában a kérdés összes vonatkozásainak elbírálására nyugodtabb atmoszféra uralkodik, mint Amerikában. Briand külügyminiszter a bolíviai kormány jegyzékét tudomására hozta a népszövetségi tanács tagjainak és a népszövetség tagállamainak is.

A tengerbe zuhant egy francia katonai hidroplán

Öt pilóta szörnyethalt. A repülőgépet a tenger fenekén 120 méter mélységben megtalálták

Páris, jan. 14. — Súlyos repülőkatasztrófa történt a francia Rivierán, a fréjusi tengerészeti repülőtér közelében. Egy hárommotoros kétfedelű repülőgép próbarepülés közben száz méter magasságból a tengerbe zuhant. Öt haditengerészeti pilóta ült a gépen és mind szörnyen haltak. Az egyiknek a holttestét már partra vettette a tenger.

A légügyi minisztérium közli, hogy a Saint Raphaélnél szerencsétlenül járt gép hárommotoros, nyolctonnási, utjapú repülőgép volt, amellyel kísérleteket végeztek. A légügyi miniszter a múlt hónap közepén rendelkezést szüntetett be

minden kísérletezést, mert a gépet át akarták alakítani és más célokra felhasználni. Azt a mérnököt, aki ezt a rendelkezést nem közölte, felfüggesztették állásától és fegyelmi bíróság elé állították. A vizsgálat tovább folyik a szerencsétlenség okának és körülményeinek kiderítésére. Touloni jelentés szerint azon a partvidéken, ahol a repülőszerecséltség történt, új kutatásokat végeztek. Megállapították, hogy a lezuhant gép mintegy 120 méternyi mélységben fekszik a tenger fenekén. Semmi lehetőség sincs arra, hogy kiemeljék a roncsot és az áldozatok holttestét.

Miért menekült Nobile elsőnek a jégmezőről?

Az északsarki expedíció volt vezetője nagy cikkben védekezik a vádak ellen

Milano, január 14. Nobile tábornok megtörte eddigi halgatását és az amerikai Hurst-sajtó részére cikket ír, amelyet egy nápolyi lap is leközölt, azonban a többi olasz lap már nem közölte az érdekes beszámolót. Nobile cikkében részletesen leírja, hogy mentette őt meg Lundborg kapitány és bizonyítani próbálja, hogy nem követett el kötelességmulasztást, miután Lundborg akaratán kívül mentette meg elsőnek.

Nobile védekezése egyúttal burkolt vád a Citta di Milano kapitánya és a hivatalos olasz körök ellen. Nobile részletesen vázolja a yörös sátor hajótörteknek szenvedését és nélkülözéseit és leírásából kiderül, hogy az Italia hajótörteknek helyzete sokkal veszedelmesebb volt, mint ahogy azt annak idején hivatalosan közölték, miután nem akarták az északi sarki expedíció tagjainak hozzátartozóit és a közvéleményt a való tények feltárásával igazolni.

A Citta di Milano nevű anyahajóval napokig nem volt a hajótörteknek rádióösszeköttetésük. Általában a hajótörteknek az volt a benyomásuk, hogy a Citta di Milano nem folytatja kellő energiával a mentési munkálatokat, sőt nem tartott fent összeköttetést a mentőexpedíciókkal sem. Miután a hajótörteknek sokáig nem volt összeköttetésük a külvilággal, csakhamar teljes levertség mutatkozott köztük a jégmezőn. Nyíltan zúgóldtak és vádaskodtak, hogy Kingsbayban nem gondoltak arra, hogy az egyetlen lehetséges mentési mód a repülőgéppel való felkutatás.

Végre június 23-án Nobile rádión kérte a Citta di Milánótól, hogy a szerencsétlenül járt Ceccioni mechanikust re-

pülőgéppel szállítsák el, mert különben menthetetlen. Ceccioni ugyanis súlyos sérülésével csak lehére volt bajtársának, akik már arra készültek, hogy az egész telet az északi sarkvidéken kell tölteniük. Amikor Lundborg érkezését jelezték, Nobile azt a parancsot adta, hogy Ceccionit készítsék elő az elszállításra. A terv szerint Ceccioni után Behounek cseh-szlovák tanárt, utána Trovianot, negyediknek Nobilet és utolsónak Biaggiit és Vigliert akarták elszállítani, miután a két utóbbi kezelte a rádió állást.

Lundborg azonban megérkezése után kijelentette, hogy azért jött, hogy valamennyiüket megmentse, először Nobilet kell elszállítania, miután azonban repülőgépeinek kitűnő leszállási területet talált, még az éjszaka folyamán újból visszatér.

Nobile állítása szerint vonakodott felszállni a repülőgépre és ragaszkodott ahhoz, hogy Ceccionit mentse meg elsőnek. Lundborg kapitány azonban közölte vele, hogy parancsa van arra, hogy Nobilet mentse meg elsőnek, miután a térből utmutatásával és tanácsaival a további mentési munkálatoknak fontos szolgálatokat tehet. Nobile azt hitte, hogy a Citta di Milano parancsnoka adta Lundborgnak ezt az utasítást és elhatározását befolyásolta Lundborgnak az a kijelentése is, hogy ah a fekvő Cecciont vinné magával a repülőgépre, akkor mechanikust kellene a jégmezőre hagyni, miután a repülőgépen nincs hely egy hordágy és még egy utas számára. Lundborg kijelentette, hogy másodsorban egyedül fog jönni gépen és akkor elszállítja Cecciont, Nobile a cikk állítása szerint meghallgatta bajtársai véleményét és Ceccioni maga is arra kérte, hogy menjen elsőnek.

Nobile azt állítja, hogy csak azért határozta el magát arra, hogy elsőnek elhagyja a jégmezőt, hogy átvegye a mentőakció további vezetését. Az a hír, hogy Lundborg szerencsétlenül járt — írja Nobile — kétségbeesztette. Nagy volt a csodálkozása, amikor a Citta di Milánóra való megérkezése után azonnal felszállította annak kapitányát, hogy adjon felvilágosítást, miért menekült elsőnek a jégmezőről, miután ezt a külföldön könyvben elreagyarázzák. Nobile azonnal jelentette az olasz légügyi minisztériumnak, hogy kész az expedíció vezetését újból átvenni.

Nobile cikke azt a meglepetésszerű névumot tartalmazza, hogy közte és a Citta di Milano parancsnoka között eles ellenfelek voltak.

Nobile még hangsúlyozta, hogy magas láza testi és lelki megtörtsége ellenére is állandóan intenzív munkát fejtett ki és hasznos utasításokkal mozdította előre a mentési munkálatok sikerét. Végül hangsúlyozza Nobile, hogy teljesítette kötelességét és azt a körülményt, hogy a többiek megmentése érdekében elsőnek hagyta el a jégmezőt, nem szabad tévesen megítélni, noha belátja, hogy ez az első pillanatban valóban furesa benyomást keltethet.

A kolozsvári Gutenberg dal és zenegyűjtés 1929. január 20-án, vasárnap este fél 9 órai kezdettel a román katólik főgimnázium dísztermében dal és zene estélyt tart a következő műsorral: Dr. rand: Introductio. Előadja a zenekar. Lányi-Petőfi: Egy gondolat bánt engemet... Énekli a dalkar. Gounod: Alta tódal. Énekli Bödör Erzsike. Zongorán kíséri: Izsák Laura. Grieg: a) Largo, b) Ases halála, c) Solveg dala, Előadja a zenekar. Bena: Luna suráde, Arany-Petőfi: Falu végén kurta korcsma... Énekli a dalkar. Kéler: Lutspiel Ouver ture. Előadja a zenekar. Tárca Bertalan: Utolsó dal. Énekli a dalkar. Mozari „Ich weiss nicht wo ich bin“. Énekli Bödör Erzsike. Gounod: Faust induló. Zenekari kísérettel énekli a dalkar. Belépő díj nincs. Műsor megváltása kötelező.

Hirdessen az Uj Keletben

HÓTEL
SPLENDID
BUCAREST

CAL VICTORIEI 57
TELEPHONE 11748

A legkényelmesebb igényeknek megfelelő modern komfort, lift, meleg, hidegvíz, fürdőszobák, kávéház, étterem.

Revizió alá véve a szobaárakat, a tarifát 15-20%-al szállítottuk le. — Telefon 311/45-359/18.

A francia politika válsága

Henry de Jouvenel szenátor, volt miniszter nyilatkozik a krízisről

Paris, január hó. Poincaré hirtelen oly népszerűtlenné vált a maga parlamentjében, amilyen népszerűtlen az egész országban a parlament.

— Hogy eshetik meg ilyesmi? Hadd mondjam el inkább, hogy én hogy vettem róla tudomást.

— Akkoram bankettől jöttem, hol egyedül voltam a fajtámból, egyedül politikus. Az ily esetekre előírt rítus szerint nem mulasztották el megkérdezni nézetemet a kormány helyzetéről. Azt feleltem, hogy a kormány éllehet három évig is, ha épen akar. Ezzel elmentem a szenátusba.

— Gyónások susogtak minden szögletben, minden boltajtás alatt: az ember a római Szent Péter-templomban képzelhette magát Nagypénteken. A pamlagokon egymáshoz háttották fejüket a szenátorok és félhangon suttogták egymás fülebe a gyónási titkot. Egyként méltatlankodtak jobb és baloldali urak: az a specifikus bizalmas méltatlankodás töltötte el a tanácsstermet, mely az ellenzék egyedül stilszerű és megengedett formája a luxemburgi kertpalota véneinél.

— „Inkompatibilitás — zugták jobboldalról.

— „Indemnitás” — susogott rá a baloldali válasz.

— Megvallom: szórakozottan futottam volt át Poincarének az indemnitás- és inkompatibilitásra vonatkozó kijelentéseit; jelentőségükre csak most döbbenem rá, látván, hogy a kormány, melynek csak az imént jósoltam hosszú életet, hirtelen jutott általános ellenségeskedés zuhanyja alá.

— Poincaré novemberi új kormányalakításával, bár jobb tudása ellenére, kényesítéséből, ellenzékbe szorította volt a balpártokat. De most háborogni látszik a jobboldal is ellene a képviselői inkompatibilitásról szóló törvényjavaslat, melyet egy bolsevizáló szocialista honatya dolgozott ki Poincaré segédlete mellett, szeriatútk utféli demagógia. A baloldal bár elnézné, hogy Poincaré (hacsak egy odavetett mondatában is) választóvonalat húzott a politikai hivatala és keresete között, megbocsáthatatlan kakofóniának érzi a variációkat, melyet a kormány a lefolyt hetekben a képviselői fizetés hurján játszott. Jórészt egyetértének ugyan Poincarével, hogy a képviselői diétákat most emelni nem időszerű, de hozzáteszik, hogy Poincarének latba kellett volna vetnie pártatlan tekintélyét és prezstizsét, hogy visszatartsa ez iskolázatlan képviselőházzal s a benne ülő 310 újdonsült honatyt attól a ballépéstől, hogy egy idevonatkozó törvényjavaslatot megszavazzanak. Így a miniszterelnök barátai és ellenfelei egyként megcsalatottnak érzik magukat.

— Ezen a helyzeten egy esőppel sem javított, hogy a kormány utóbb magának a kormányelnöknek felfogásával ellentétben a képviselők fizetésének emelése mellett döntött. Egy kormányelnök, aki elviseli, hogy saját kormányában kisebbségben maradjon, nem várhat el parlamentjétől sem többségi szavazatot. Ezért Poincaré is, elégedetlenül kormányral és parlamenttel egyaránt, azt tervelte, hogy január 2-án lemond.

— De lemondása nem lett volna megoldás!

— A köztársaság elnöke Frossard szocialista képviselő vetették közbe magukat (különböző célből persze s ezért eltérő módon), hogy a lemondás meg ne történhessék.

— Mindketőjüknek igaza volt.

— Tagadhatatlan, hogy Doumergue visszavetette Poincaré benyújtott lemondását, melyet nem előzött meg kellő indoklással a parlament bizalmatlansági szavazata. És Doumerguerek kétségkívül igaza volt, mert Poincaré önkéntes visszavonulása a képviselők magasabb fizetésének megszavazása miatt, vádemelésként hatott volna az egész parlamentáris rendszer ellen és megnövelte volna az ország bizalmatlankodását az egész törvényhozással szemben. Azonfelül Poincaré lemondása megoldhatatlannak hagyta volna a német-francia kiegyezési tárgyalásokat, csakugy, mint a francia-amerikai pénzügyi tárgyalásokat, melyek tizmilliárd frank azonnali lefizetése körül mozognak. Hogy a többi félbenmaradt nem-

zetközi bonyodalomról és például az égető elzási kérdéstről ne is beszéljünk. A mai viszonyok között Poincaré lemondása átkozottan hasonlított volna a dezertáláshoz!

— Doumergue tehát visszaállította helyére Poincarét, s ezzel nagy szolgálatot tett Franciaországnak. De még nagyobb szolgálatot tett ekkor a parlamentnek és Poincarének magának támadó interpellációjával Frossard, az ellenzéki szocialista.

— A Ház összeröffent rá. A többség nem engedhette győzelemre jutni a szocialistát és újint szoroson melléje állt a kormányelnöknek, kit elhagyni készült volt.

— Ez ma a helyzet. Nem sokkal tisztább, nem sokkal szilárdabb, mint a tegnapi. A nevezetes Nemzeti Uniót, mellyel Poincaré a frankot stabilizálta, felváltotta egy „nemzeti konfuzió”. Az egyes miniszterek egymás ellen szavaznak összevissza, a szélső jobboldali Marin-párt pedig gyöngéden karjába szorongatja öfelő a vele szövetségbe került mérsékeltbb középpártokat, men-

nél nyilvánvalóbb, hogy azok mennyire undorodnak a koalíciós öleléstől, melyből nincs menekülés. Mindezt csak rosszabbíthatná egy azonnali kormányváltozás, melyet ezért az ellenzékben egyesült baloldal legkevésbé sem kíván előidézni.

— A közeljövőre vonatkozólag kétféle politika képzelhető el. Visszavonást keltetni a radikálisok között és egyrésztiket megnyerni a kormánykoalíció számára: ez jobboldali többséget biztosíthat. Vagy kiélezni az ellenzékét a szocialisták és kommunisták között s így megnyerni a szocialistákat egy baloldali polgári többséghez való csatlakozásra: ez viszont baloldali gubernamentális politikát jelent.

— Remélhetjük, hogy a januári klészek viszonylagos nyugalomban fog megindulni; várható viták aligha fogják akár a kormányzó koalíció többségét, akár a baloldali ellenzék egységét megbontani. Viszont ez a pillanatnyi csend megoldást nem fog jelenteni. Poincarének nem nyit politikai ellenfelei cselszövényeitől kell legjobban félnie ezután, az ellenzék nyilvános; rejtettek a kulissza-intrikák. Az 1929-ik év a francia politikában újabb stabilitás nélküli korszakot jelent. (B. K.)

A jugoszláv diktatura kormánya átmenetinek mondja magát, de azért minden vonalon fokozott erővel alkalmazza a terrort és az elnémitést

Belgrad, január 14. Zsifkovits tábornok miniszterelnök ma fogadta a bel- és külföldi sajtó munkatársait s nagy elfoglaltságára hivatkozva írásban nyújtotta át nyilatkozatát a politikai helyzetéről és a kormány közelebb megvalósításra kerülő terveiről. A nyilatkozat szerint a jelenlegi kormány átmeneti jellegű csak arra az időre marad a hatalmon, míg a királyi proklamációban jelzett konszolidációs munkát elvégzi és amíg be fognak állni azok a feltételek, amelyek mellett a parlamentáris mus visszaállítható lesz. A miniszterelnöki nyilatkozat szerint a kormány külpolitikája barátságos irányzatú az összes szomszédok felé.

Hend, fegyelmek: lapbetiltások, portfóliozsúrlások, kivégzés

Belgrad, január 14. Sarajevóban tegnap a hatóságok foszlatták a bosnyák muzulmán pártot.

Üszkijében a hatóságok két török nyelven megjelenő lapot betiltottak.

Izstipben tegnap kivégezték Coalev Blagujev bolgár merénylőt, aki annakidején a szerb hadosztályparancsnokot megölte. A bolgár komitási énekelve ment a vesztőhelyre.

Az Avale távirátroda közlése szerint Zsifkovits tábornok miniszterelnök a lapok részére adott nyilatkozatában leszögezte, hogy az új kormányzatnak rendelt fegyelme kell létesítenie a közigazgatásban. Az új kormány egységesíteni fogja a törvényeket és rendbe kel hozni a takarékoság révén az állam pénzügyeit. Számos törvényt készítenek elő, amelyek arra hivatottak, hogy gazdasági és szociális téren a nép bajait orvosolják.

A nyilatkozat szerint az új kormánynek a királyi proklamáció is időhatárt szabott. Ha feladatát elvégezte, illetékes helyen komoly megfontolás tárgyává fogják tenni az alkotmányos kormányzat hoz visszavételre kérdését.

Az örök krízis: belső konszolidáció

Zágráb, január 14. A Novosti című lap vezetőcikkében mutat rá arra, hogy Jugoszlávia békes politikát fog követni a to-

vábbiakban is a szomszéd államok irányában. Zsifkovics tábornok nem akart jutott kormányfővéssé, mert kaliforniai tábornok, hanem mert a munka és rend embere és bírja a király teljes bizalmát. Az új kormány legfőbb feladata és célja a belső konszolidáció megteremtése. Ezért oszlatták fel a politikai pártokat is, amelyekből alakult kormányok a lefolyt 10 év alatt nem tudták elérni a belső konszolidáció szükséges mérvét. A lap szerint a külföldi sajtó aggodalmi Jugoszlávia agresszív külpolitikai irányzatát illetően alaptalanok.

Bécs, január 14. Belgrádból érkezett hírek szerint az előző kormányok két földmivelésügyi minisztere ellen bevezették az eljárást, mert alapos a gyanu ellenük, hogy nagy állami erdőterületet saját számlájukra használták ki. Nincs kizárva, hogy a két minisztert le is tartóztatják.

A büroper a felállítandó külön bíróság fogja letárgyalni s a vádat a király képviselőiben a legfelsőbb foku belgrádi bíróság tárgyalja el.

Belgrad, január 14. A közel napokban Belgrad, január 14. A közeli napokban látása is. A pártok a foszlattás ellenére tovább fognak működni, csak a nemzetiségi jeizöt kell az elnevezésből elhagyni, vagy más elnevezést kell felvenniük.

Megkezdődött a külföldi lapok betiltása

Belgrad, január 14. A Berliner Tageblatt és Pester Lloyd című lapoktól a postavezérgazgatóság megvonta a postai szállítást jogát.

Zsifkovits tábornok miniszterelnök utasította a zsupánokat és a közigazgatás más főtisztviselőit, hogy terjesszenek elő névjegyzéket a hiányos kvalifikációjú és hanyag tisztviselőkről. Ezeket a szolgálathól el fogják bocsátani. A névjegyzékekben foglalt adatok helyességéért az utasítás a zsupánokat személyükben teszi felelőssé.

Függő ügyek és cenzura-szigorítás

Belgrad, január 14. A Vreme c. napi-

lap külpolitikai szemléjében arról cikkeznek, hogy az olasz-jugoszláv függő kérdéseket eddig a belső válság miatt nem oldották meg. Most az okok megszűntek s remény van rá — a lap szerint — a vitás ügyek közeli megoldására.

Zágrabi jelentés szerint a belügyminisztérium megszigorította a cenzurát. A reggeli lapokat a délutáni órákban zárni kell és megfelelő mennyiségű állószedést a lapok nyomdájában állandóan készen tartani, mert üres hasábkokkal a cenzurázott cikkek helyén a lapok nem jelenhetnek meg.

— Rabbiválasztás Salcán. (Bukovina)

A salcai ortodox izraelita hitközség a f. hó 7-én Bindiger Lázárt, az elhunyt deji caddik és gaon unokáját, az elhunyt sucavai rebbe vejét egyhanguan rabbijává választotta, miről a megválasztottat sürgönyileg értesítette. A megválasztott rabbi fiatalága dacára mint kiváló talmudista, nagy talmudchacham ismeretes és szimpatikus egyéniségével, fellépésével fogva nagy népszerűségnek örvend.

— Tizenöt amerikai szenátor ellene van a Kellogg-paktum ratifikálásának. Londonból jelentik: Washingtonból érkező jelentés szerint a szenátus Kellogg egyezmény-ellenes tagjai ívet köröztek, melyben tiltakoztak a paktum ratifikálása ellen. Az iven mindössze tizenöt szenátor aláírása szerepel, pedig ahhoz, hogy az egyezmény ratifikálását komoly veszedelem fenyegetse, legalább harminc szenátorra lenne szükség az ellenpártnak. Coolidge ma hosszabb tárgyalást folytatott Borah szenátorral és Kellogg államtitkárral. Amerikai politikai körökben úgy tudják, hogy a holnapi naptól kezdve a Kellogg-paktum ratifikálásáig a beszéddőt a szenátusban bizonyos korlátozásnak vetik alá.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.

Felolvas szerkesztő: Jámbor Ferenc.

az Uj Kelet cikkeinek utánnymását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Erdély zsidó társadalma a kolozsvári zsidó Menzáért

Erdély zsidóságának körében mindinkább vert gyökeret annak szükségesége, hogy a Kolozsváron élő zsidó diákságnak életét adományjaival támogassa. Nincs ideálisabb és szebb feladat, mint olyan célra adni, amelyért a messzi jövőben fog teljes kártyát és visszafizetést kapni az adakozó. Erdély zsidó diákságának adni annyit jelent, mint alap követ rakni a jövő erdélyi zsidó társadalmi építményeinek. A városról városra járó zsidó diákok nehéz gyűjtőakciója során, kilincsről kilincsré járva gyűjtik össze a pénzt, hogy a Menzá megélni tudjanak, ami tanulmányaik folytatására az egyetlen lehetőséget képezi. Legutóbb Désen és Szébenben gyűjtöttek a zsidó diákok, ahol a következő adományok folytak be a Menzára.

Désen. Dr. Josepovits Hesch 1000. Banca pentru Agr. Ind. si Comert 1000. Rosenzweig Vilmos 500, Schwartz Béla 500, Biró József 500, Klermann Ernő 300 Friedmann Izák 200, Wiegner Samu 200, Farkas és Grossmann 200. Rosenzweig Jakab 150. Hirsch Ferenc. dr. Nesch A., dr. Bär Emanuel, Fülöp Testy dr. Hirsch Gyula Hirsch Vilmos, Franck Zsigmond, dr. Szejnár, Wolf Adolf 100—100 lej. kisebbek 100. Összesen 5.500 lej.

A szébeni gyűjtés eredményei a következők: H. Riegel, Kovács Izso 200, Springer Max 120, dr. Hönig Rezső, dr. Mátyás L., dr. Antal M., Goldstein Ezekiel, dr. Benedek H., dr. Hirsch Adolf, Izák Bernhard, Löwy Jaques, Grünberger József, M. Löbel, Weisz Henrik, Lieblich Jező, Goldstein Simon, Bán J. Jenő, Stössel és Márk. dr. Elías, Löw David 100—100 lej. kisebbek 740. Összesen 2960.

Mai kimutatásunk végösszege 8500 lej.

—A Zsidó Parlamenti Klub felállította bukaresti jogvédő irodáját. A Zsidó Parlamenti Club ezután értesíti a zsidó nagyközönséget, hogy Bukarestben Str. Carol St szám alatt jogvédő irodát állított fel, amely a zsidó parlamenti képviselők irányítása alatt fog működni. Az esetleges panaszokkal és kívánságokkal tehát közvetlenül a Parlamenti Club jogvédő irodájához kell fordulni. A Zsidó Parlamenti Klub titkára Kaszner Rezső, az Uj Kelet bukaresti munkatársa.

—Garabonciás konferencia. Isten vele Mihály! Böles Náthán a Metropolitanban. Minia-Herkules tárgyal a leberális cerberussal. Amanullah felesége és a házibarát és még számos szellemes, humoros és satirikus közlemény teszi szenzációssá a Garabonciást, Erdély egyetlen nívós, művészt. Ilusztrált vicclapját, amely most jelent meg először. A kitűnő élclap szerkesztője Gara Ákos. Munkatársai Erdély legkitűnőbb humoristái, írói és festőművészei. Ára 6 lej. Kapható mindenütt.

A nemzetközi ping-pong csapatverseny első fordulója

Budapest, január 14. Vasas sportklub Magdolna uccai székházában ma délután kezdődött meg a ping-pong csapatversenye a világbajnoksáért. Az első fordulók eredményei a következők: Ma-

gyarország—Jugoszlávia 5:0, Lettország—Románia 5:2, Ausztria—Németország 5:0, Csehország—Welsz (Anglia) 5:2, Anglia—Litvánia 5:0, Magyarország—Németország 5:0.

A veszedelmes bécsi gázvezeték

Egy házaspárt megölt a föld alól felszivárgó gáz

Bécs, január 14. Bécs egyik elővárosában, Neuschlitzwaldban egy házaspárt súlyos gázmérgezés tünetei között holtan találtak a lakásukon. Minthogy a gázcsapok rendben voltak és egyébként sem volt semmi nyoma annak, hogy a házaspár öngyilkosságot akart elkövetni, az a gyanu merült fel, hogy ismét a ping-pong pályától vagy az uccai vezetékben a rejtélyes módon beszivárgó gáz okozta a halálukat.

Ez az eset csak fokozza a bécsi közönség izgalmat a minduntalan megismétlődő gázmérgezések miatt. Az elmúlt év végéig Bécsben közel három ezer személyt vettek ápolás alá, valamennyit gázmérgezési tünetek között. Ezek egy része öngyilkossági szándékból nyitva hagyta a gázcsapot vagy gondatlanság-

ból nem ügyelt eléggé a vezetékre, de még így is igen nagy azoknak a száma, akiket a fővezetékben a falon át beszivárgó gáz ölt, vagy mérgezett meg. A minduntalan megismétlődő gázmérgezéseknek az az oka, hogy a tavalyi fagyok és az idei nagy hidegek miatt az amúgy is elhanyagolt bécsi gázvezetéknek a földben lévő csövei megrepedeztek s most lassan szivárogo a gáz. A bécsi sajtó követelésére a közegtanács elhatározta, hogy az egész körzetben szakértőkkel átvizsgálják a gázcsöveket s amennyire lehetséges, a hiányokat kijavítják. Amennyiben a csöveket és vezetékeket nem lehet megjavítani, hanem ki kell cserélni, akkor hosszabb ideig szünetelni fog Bécsben a gázszolgáltatás.

— A kolozsvári Habima Désen. Dési tudósítónk jelenti: A kolozsvári Habima műkedvelő gárda jól sikerült előadás keretében kezdte meg művészi pályafutását, amelynek első lépése Dést volt. A színház termét zsúfolásig töltötte meg a város zsidó közönsége, amely tapsokkal honorálta a nagyszerűen megrendezett előadást. Moise Richter négyfelvonalos színművét a Herzele Meijheszt mutatták be, amelynek fordulatokban gazdag részleteit, a szereplők meglepő és várakozáson felüli játékukkal tudták interpretálni. A darab tartalma a gálutzban élő zsidó nép életéből van merítve, amelynek keretében egy intrikákkal küzdő szerelmes pár harcol a boldogságért. Végül is a szerelem legyőzi az akadályokat és a fiatalok egymásé lesznek. A szereplők, kik mind fiatal és kezdő műkedvelők, kellemes meglepetést keltek. Iékl babagulla szerepében Izrael stílusos alakítást nyújtott. Ehaim Joel komikus szerepében Bergfeld Izso brillirozott. Az árva Tobebe szerepét Mandula Elvira játszotta el, sok bájjal. A többi szereplők is tudásuk legjavával járultak hozzá az est sikeréhez. s.

KOPROL

édes, enyhén ható. Fel-tétlenül megbízható.

— A Haggibbor sportegyesület február 2-ikán fogja megtartani átlarcos bálját, amely elé szokottan érdeklődés-sel tekintenek a kolozsvári társadalom tagjai. A nagysikerűnek ígérkező táncmulatságra, amelyet a Metropol kávéház termében fognak megtartani, a vezetőség nagy előkészületeket tesz, mert biztosítani kívánja annak teljes sikerét. A bálnak társadalmilag is nagy fontosságot tulajdonítanak tekintettel arra, hogy a zsidóságnak évek óta ez lesz az első nagyobb szabású mulatsága. A Haggibbor vezetősége ezután is felkéri mindazokat, akik igényt tartanak meghívóra, hogy ezzel kapcsolatban a Rador távirati irodához forduljanak.

— Bulgáriai komitácik ki akarták szabadítani társukat a turtucajai fogházból. Bukarestből jelenti: Nyolc tagú komitációs banda támadta meg tegnap éjjel a turtucajai román határőrséget és már majdnem elérték a várost, hogy ezelőtt pár nappal elfogott két társukat kiszabadítsák a törvényszék fogházából. A turtucajai csendőrség körülvette a komitácikat. Heves tűzharc fejlődött ki, amelynek során egy bolgár súlyosan megsebesült. A komitácik sebesült társukat is magukkal vive visszatértek Bulgáriába.

MEGHÜLESEN BETEGSEGEKTŐL — (nátha, rekedtség, torokgyulladás) mentesül, ha állandóan szopogat Anacot pasztillát. Egy phiole ára 37.— lei.

— A Haggibbor vívószakosztályának teaestje a legteljesebb siker jegyében zajlott le. A vívók dicséretet érdemlő módon készítettek elő és rendezték meg az estélyt és a meghívottak oly szép számban jelentek meg, hogy a Haggibbor klubhelyisége szűknek bizonyult a vendégek befogadására. Kedves meglepetés volt, hogy a jelenvolt hölgyek mindegyike néhány szál nárciszt és jácintot kapott a rendezőségtől. Jókedv és vidám hangulat jellemezte az egész estét és a reggeli órákig tartó táncban különösen Kálmán Gabi, Bernát Iboly, Bergner Imréné, Farkas O., Bilkei Ilus, Janovitz Irén, Friedmann Duci, Samuel Magda Deutsch Dusi és még számosan tűntek ki bájos jelenségükkel és szép táncukkal. Reméljük, hogy a vívószakosztály ebben a szezonban még többször megismétli teaestélyét.

Biztos hatású, enyhe hashajtó a **Purgen (Purgó)-Bayer**

— Megépítik a La Manche-csatorna új ajágut. Londonból jelenti: Az angol parlament mindkét háza elfogadta azt a kormányindítványt, hogy a La Manche-csatorna alatt új ajágut építsenek. Az ajágut megépítését lehetővé te-

vő pénzügyi terv is megnyerte a parlament tetszését. A pályázatot így rövid időn belül kiírják és az ajágut megépítéséhez szükséges előmunkálatok is rövidesen megindulnak. A tervvel kapcsolatban London és Páris automobil-egyesületei mozgalmat indítottak, hogy az ajágutban ne csak vonatok számára, hanem az autóközlekedés számára is utat építsenek.

JÓ EGÉSZSEG A LEGFŐBB KINGS, Igyék reggelire és uzsonnára egy-egy csésze Ovomaltine-t: ez a legbiztosabb módja az egészség megővésének.

— Hoovert ma választják meg végleg az Egyesült-Államok elnökévé. Londonból jelenti: Az Egyesült-Államok elnökválasztásának végső formalitása járt szodik le ma Washingtonban. Az elnök választó elektorok ma gyűlnek össze az Egyesült Államok fővárosába, hogy megadják a választást, melynek eredménye többé nem kétséges, formailag is végre hajtsák. Hoover március 4-én veszi át hivatalosan az elnökséget a lelépő Coolidge elnöktől.

— Javult az angol király állapota. Londonból jelenti: A Reutter távirati iroda közlése szerint a király a tegnapi napot nyugodtan töltötte és állapotában némi javulás állott be. Az orvosok tegnap másfél óra hosszat tartó megbeszélést folytattak a király betegágánál. A királynét torok és fülspecialista kezeli. A felsőasszony jobban van, csak a nagy hideg miatt kell a szobát őrizzie.

— Pierpont Morgan is részt vesz az amerikai szakértőbizottságban. Berlinből jelenti: Washingtoni jelentés szerint az amerikai szakértők között Owen Young fogja betölteni a vezető szerepet. Nagyjelentőségűnek tartják mindenesetre Pierpont Morgan részvételét is az amerikai szakértők között, különösen a kibocsátásra kerülő új német jóváérteli kötvények miatt. A két amerikai szakértő állandó helyettese Nelson Parkins lesz.

— „Mukdenben minden csendes...” Londonból jelenti: A Reutter távirati iroda mukdeni jelentése szerint Yang Yu Ting és Csang Ying Tang tábornokokat külön bíróság 5 óra hosszat tartó tárgyalás után ítélte halálra. A kivégzés megtörtént. Mukdenben rend uralkodik.

— Változékony idő várható. Budapestről jelenti: A meteorológiai intézet időjárásprognóza szerint változékony időjárás várható sok helyütt csapadékkal és fagypont körül hőmérséklettel. A hőmérséklet Budapesten ma délelőn 2 fok Celsius.

— A francia katonáknak nem szabad a sztrájkoló bányászokkal érintkezni. Párisból jelenti: A hadügyminisztérium utasítást küldött a délfrancia bányászsztrájk területére kivezényelt csapatok parancsnokainak, hogy tiltsák el a katonák érintkezését a sztrájkoló munkásokkal.

— Hainisch nyugdíja. Bécsből jelenti: A parlamenti pártok beleegyezését adták ahhoz, hogy Hainisch volt köztársasági elnök élethossziglan havi ezer silling tiszteletdíjat élvezzen a köztársaságtól.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

— Csikbert ölt jelentik: nek az E sok helye Csikágó emberek hogy a k lenegy na összefagy

— Mondiktaturlat jos, monerüleg fellmányát é gálja a vil ügyeit. M hétel ez merültek mányhata nács köz hogy Mon teljesen el bi rivierai felvenni a zeltetés hónapban és a lemo ban tárgy mény nélk meghiusuk fedelem a tét is.

— A m nista ma képviselők tik: Rickl viselők he rövid idő letére hiva megsemmi választás löket jutn kirchenben lasztották marban R mista 874 katolikus cialista 38 2230 szava rületben p flaus aut tostitotnak

Nagymér lauruk exp fatermelő decemberbe sikerrel já zottsága, legutóbbi t viteli vámj lathan elha illetékeinek bizottság h nosságra. lése meg n nisztertanác járult a ga téséhez és tározta el: lejről 300 10.000 lejrő tölgygömbf portjára, a vastagságot tyán gömbf 500 lej. h fűrészarura meg vagono tétét még r lényeges re Az új kivít lépnek.

Antik ebédlo csodaszép

komplett, teljesen jó állapotban, sürgősen eladó. Érdeklődni Rosenbergrégiség kereskedőnél Cluj, C. Victoriei 6.

Csikágóban egy nap alatt husz embert ölt meg a nagy hideg. Newyorkból jelentik: A napok óta tartó nagy hidegnek az Egyesült Államok területén igen sok helyen számos halálos áldozata van. Csikágóban az uccán esnek össze az emberek a kibíratatlan hidegtől úgy, hogy a különböző kórházakban egyetlen nap alatt huszan haltak meg az összefagyva beszállított emberek közül.

Monakó fejedelme is kikáltotta a diktatúrát. Montekarlóból jelentik Lajos, monakói fejedelem meglepetésszerűleg felfüggesztette országának alkotmányát és mint szuverén államfő dirigálja a világ legkisebb fejedelemségének ügyeit. Monakó belügyeit illetőleg pár héttel ezelőtt komoly nézeteltérések merültek fel Lajos fejedelem és a kormányhatalmat gyakorló Nemzeti Tanács között, amely nehezményezte, hogy Montekarlót a fejedelem hibájából teljesen elhanyagolták, úgy hogy a többi rivierai városokkal egyre képtelenebb felvenni a versenyt. Tudvalevőleg a nézeteltérés miatt a nemzeti tanács a múlt hónapban le is mondott. Lajos fejedelem és a lemondott tanács között a napokban tárgyalásokat kezdtek, de eredmény nélkül és a békefeltétel tárgyalások megkísérlésével magyarázzák Lajos fejedelem alkotmányfelfüggesztő rendelkezését.

A megszeméltett elzászi autonómista mandátumokat újra autonómista képviselőknél kapták. Párisból jelentik: Riecklin és Rosse autonómista képviselő helyébe, akiknek mandátumát a rövid idő előtt lefolyt politikai per ítéletére hivatkozva, a francia parlament megszeméltette, a tegnap lefolyt pótválasztás megint autonómista képviselőket jutott. Riecklin dr. helyébe Altkirchenben az autonómista Stürmeri választották meg 7114 szavazattal. Kolmarban Rosse helyett Hauss autonómista 8744 szavazatot kapott, Hauser katolikus néppárti 4558, Richard szocialista 3896 és Murschel kommunista 2230 szavazatával szemben. Ebben a körületben pótválasztásra kerül a sor, de Hauss autonómista végső győzelme biztosítottak látszik.

Nagymértékben leszűkítik a keménylárú exportélelméjét. Az erdélyi keménylárú iparnak az UGR utján még decemberben megindított erőteljes akciója sikerrel járt. A kormány gazdasági bizottsága, mint annakidején megírta, legutóbbi ülésében más exportcikk kivitelét vámjánál csökkentésével kapcsolatban elhatározta a tölgyfaárú kiviteli illetékeinek lényeges leszűkítését is. A bizottság határozatát nem hozták nyilvánosságra, amíg a minisztertanács döntése meg nem történt. Most azután a minisztertanács legutóbbi ülésében hozzájárult a gazdasági bizottság előterjesztéséhez és a következő új vámokat határozta el: A tölgy tűzifa vámját 1000 lejről 300 leire, a tölgy fűrészáru vámját 10.000 lejről 2500 leire szállította le. A tölgygömbfa és faragott tölgygerenda exportjára, amely eddig tílos volt, 13 cm vastagságon tul 3500 lej vámot, a gyertyán gömbfára 25 cm vastagságon tul 500 lej, hársgömbfára 5000 lej, hárs fűrészáru 4000 lej vámot állapítottak meg vagononként. A dongafa új vámjelét még nem állapították meg, de itt is lényeges redukción remélnek a termelők. Az új kiviteli vámok rövidesen életbe lépnek.

Rádió műsor

Idő: középeurópai

KEDD, JANUÁR 15. — Budapest, 9.15: Katonazenekari hangverseny. A hangverseny szünetében, 9.30-kor hírek; 12: Déli harangszó, hírek; 12.20: Gramofonhangverseny; 13: Pontos időjelzés, hírek; 16: Természettudományi előadás; 16.45: Pontos időjelzés, hírek; 17.10: Ujkori történelmi előadás; 17.35: Bura Sándor és cigányzenekarának hangversenye; 18.30: Mit üzen a rádió? 19.30: A m. kir. Operaház Oedipus Rex előadása; 20.40: A Bachmann-trió hangversenye; 21.40: Pontos időjelzés, hírek; 22: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye; — Bécs, 11: Délelőtti zene; 16: Délutáni hangverseny; 19.30: Zenekari hangverseny; 21.30: Esti hangverseny. — Berlin, 16.30: Dalok, gitárkísérettel; 17: Szórakoztató zene; 21: Hugo Wolff, dalok és áriák. — Breslau, 16.30: Délutáni hangverseny; 20.15: Kamarazene; 21: Szórakoztató zene. — Frankfurt, 17: Opera, részletek; 19.30: Verdi: Othello operájának előadása. — Kattowitz, 17.55: Esti hangverseny; 19.20: Egy opera közvetítése. — Königsberg, 22.30: Esti hangverseny; 24.30: Késői hangverseny. — Prága, 19: Népszerű hangverseny; 21.25: Modern cseh zongorazene; 22.20: Szórakoztató zene. — Róma, 20.45: Részletek Verdi: Othello c. operájából.

SZERDA, JANUÁR 16. — Budapest, 9.15: A Temesvári-trió hangversenye; 12: Déli harangszó, időjárásjelentés, hírek; 12.20: Zongorahangverseny; 13: Pontos időjelzés, hírek; 15.30: Morse-tanfolyam; 16: Harsányi Gizsi mesél a gyermekeknek; 16.45: Pontos időjelzés, hírek; 17.10: Helbay Nándor felolvasása: Jászai Mari-val körülfon; 17.40: Katonazenekari hangverseny; 19: Rádióamatörposta; 19.50: Olasz nyelvoktatás; 20.30: Török est; 22.20: Gramofonhangverseny. — Berlin, 17: Szórakoztató zene; 21: Ettermi zene közvetítése; Utána tánczene. — Breslau, 16.30: Török zene; 20.15: Sepp Summer dalestje lant- és gitárkísérettel. — Brunn, 12.30: Déli hangverseny; 19.15: Egy opera közvetítése. — Köln, 13.05: Déli hangverseny; 16.20: Ifjúsági hangverseny; 17.45: Zongorahangverseny; 20: Zenekari hangverseny. — Königsberg, 17: Török zene; 21.35: Kamarazene; 22.30: Tánczene. — Leipzig, 16.30: Hangverseny; 20: A Madrigal-egylet hangversenye; 22.15: Gramofonzene. — Milano, 12.30: Rádió kvartett; 16.30: Délutáni hangverseny; 20.30: Tánczene. — München, 12.55: Déli hangverseny; 16: Szórakoztató zene; 20: Az évad zenei slágerei; 23.15: Tánczene. — Nápoly, 17: V. Piano (szoprán) hangversenye. — Posen, 20.30: Gertrud Konatkowska (zongora) és Michel Praydzic (tenor) hangversenye. — Prága, 12.30: Déli hangverseny; 19: Kürtösök hangversenye. — Róma, 17.30: Délutáni hangverseny; 20.45: Egy opera közvetítése.

CSÜTÖRTÖK, JANUÁR 17. — Budapest, 9.15: Hangverseny; 12: Déli harangszó; hírek; 12.20: Cigányzene; 13: Pontos időjelzés, hírek; 17.15: Rádió Szabad Egyetem; 18.25: Angol nyelvoktatás; 19: Előadás a Studióból: A vén gazember; 21.10: zenekari hangverseny; 22.45: Pontos időjelzés, hírek; 22.30: Szalon-trió hangverseny. — Bécs, 11: Délelőtti hangverseny; 19.30: Operaelőadás, Utána jazz-zene. — Berlin, 20: Esti hangverseny; 21.30: Zongorahangverseny. — Breslau, 16.30: Szórakoztató zene; 21: Uj rádiózene; 24: Ejjeli hangverseny. — Hamburg, 17.45: Népdalok; 19.25: Közvetítés a brémai operából; 23.15: Kávéházi zene. — Milano, 12.30: Déli hangverseny; 20.30: Operaelőadás. — München, 12.55: Déli hangverseny; 19.30: Puccini: Bohémek — közvetítése. — Prága, 12.30: Déli hangverseny; 20: Esti hangverseny. — Stuttgart, 16.15: Hangverseny; Operatársulatok; 20.15: Operaelőadás, Utána mandolinhangverseny. — Zágráb, 17.30: A Balalajka-kórus hangversenye.

Hirdessen az Uj Keletben

Közgazdaság

A kormány komoly ígéretet tett a malomipar sérelmeinek orvoslására

Eredményrel járt az Erdélyi és Bánsági Nagymalmosok Szindikátusának akciója

(Timisoara-Temesvár, január 14. Az Uj Kelet tudósítójától.) A megoldásra váró gazdasági problémák, amelyek a kormányra hárulnak, talán a legsürgősebb mondhatni eső szélén álló malomipar falpraállítására. Ez az egykor virágzó és egy agrár államban beláthatatlan fontosságú iparág volt a mindenkori kormányok legmostohábban kezelt gyermeke és hiába valóján minden panasz, minden akció, semmi sem történt a malomipar sérelmeinek orvoslására. Ennek következtében Románia nemcsak összes külföldi lisztipiacait veszítette el, hanem a belföldi piacon is olyan állapotok alakultak ki, amelyek igen alkalmasak arra, hogy megássák a jobbsorsra érdemes malomipar sirtját.

A malomipar legújabb akciója

A válságos helyzet sürgős orvoslására az Erdélyi és Bánsági Nagymalmosok Szindikátusa nevében Körner Mór ügyvezető elnök, a temesvári Bega Gözmalom Rt. igazgatója Bukarestben járt és Popovici Mihály pénzügyminiszternek memorandumot nyújtott át, amelyben az erdélyi és bánati malomipar sérelmeinek felsorolása mellett előterjesztette azokat a követeléseket, amelyek teljesítése esetén remélheti a felzárkózást. A hasznos iparágunk a fellendülését. A memorandum megemlékezik arról, hogy

az évek óta folytatott rossz gazdasági politika miatt a malomipar állandó léptékre kényszerült nemcsak a termelés, hanem az alkalmazott munkások és a tisztviselői létszám terén is

Azonkívül tehát, hogy az ország külkereskedelmi és gazdasági vajamint kincstári szempontból fel nem becsülhető károkat szenvedett a kényszerű léptéke munkanélküliség számát is szaporította.

A válság legfőbb okai

A malomipar válságának okai közül a memorandum első helyen említi fel a 2 százalékos termelési adót és a 1.25 százalékos proporcionális illetéket, ami halatlanul megdrágítja a romániai malomtermékeket a konkurrens külföldi orszá-

Meglakult a Romániai Hitelezői Véd-egylet nagyváradi tagozata. Vasárnap délután szokatlanul nagy érdeklődés mellett tartotta meg alakulóügyét Nagyváradon a Romániai Hitelezői Véd-egylet biharmegyei tagozata. Az ülésen Szemere Miklós bankigazgató elnökölt. A gyűlés szónokai egyhangúlag annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy a jelenlegi kormány fokozottabban fogja figyelembe venni a gazdasági élet érdekeit, egyben súlyos vádakat hangoztattak az igazságszolgáltatás mai menete ellen, amely egyenesen rácsábítja az adósokat arra, hogy visszaéljenek a jogszolgáltatás lassúságával és bizonytalanságával. Pop Sever, a kolozsvári ipar- és kereskedelmi kamara alelnöke azt hangoztatta felszólalásában, hogy a gazdasági életből az egyes városoknak ki kell küszöbölniük a lokálpatrióta versengést és a közös cél érdekében mindenkinek össze kell fognia, tekintet nélkül arra, hogy valamely általános érdekű testület székhelye Temesváron, Nagyváradon, vagy Kolozsváron van-e. Ezután dr. Foris Lajos igazgató a Hitelezői Védegylet praktikus működését ismertette, majd több hozzászólás után megválasztották a következő tisztikart: Szemere Miklós elnök, dr. Fried János ügyvezető alelnök, az elnöki tanács tagjai: Lengyel Miklós, Papoudoff Teodor, dr. Popper Ákos,

gok örleményeivel szemben. Ez a két adó a legfőbb oka annak, hogy

a romániai lisztexport csökkönjék, míg például a szomszédos Csehszlovákia is, amelyik pedig nem agrárállam, megkülönböztetett gondot fordít malomiparára. Csehszlovákiában már évek óta különböző prémiumokkal támogatják a malomipart és például az a malom, amely 100 kg. lisztet exportál, a törvény értelmében 142 kg. buza teljesen vámmentes importjára jogosított. A mi exportpolitikánkra jellemző, hogy

a Csehországba exportált romániai búzát a cseh malomok őrlik meg és Lengyelországban értékesítik, ahol ez a liszt olcsóbban szerzhető be, mint ha közvetlenül Romániából kerülne Lengyelországba.

A jelenlegi helyzet megjavítása érdekében a memorandum kéri a lisztvámok eltörlését, de legalább is annak lényeges leszűkítését, az indokolatlan és túlzott illetékek és egyéb díjak felfüggesztését, valamint a CFR teherátvitelének általános revízióját, illetve olyan fuvardíjakat, amelyek összhangban legyenek a termeléssel és külföldi piaci árakkal. Súlyosan sérelmezi a malomipar azt is, hogy

Románia eddigi kormányai kereskedelmi vonatkozásokban a szó szoros értelmében izolálták az országot a külföldtől.

Ezen sürgősen változtatni kell, még pedig azzal, hogy Románia kereskedelmi szerződéseket kössön Ausztriával, Csehszlovákiával, Lengyelországgal, Magyarországgal, Olaszországgal, Svájcjal és a Közkelet államával, mert a romániai termékek csakis ilyen úton találhatnak piacra külföldön.

Popovici pénzügyminiszter a memorandum alapján utasította az illetékes közegeket, hogy a malomipar sérelmei tárgyában tegyenek propositiozt egy olyan törvényjavaslat megismerésére, amely hivatva lesz ezt az iparágat ismét talpra állítani.

Reichard Dezső, Rippner Farkas és Silbermann József, választmányi tagok Friedmann Hermann, Kormos Ferenc, Manhart Jenő, Nissel Lőrinc, Schönberger Armin, Sonnefeld Gusztáv, Steiner Miklós, Tintescu Stefan, dr. Váradi Ödön, Winkler Simon és Zitter Lajos. A közgyűlés végül elhatározta, hogy a titkári állást pályázat útján fogja betölteni.

Hetvenhét cég vesz részt a kolozsvári kirakatversenyben. Vasárnap kezdődött meg a kolozsvári kereskedelmi kamara által rendezett kirakatverseny. A verseny, amely iránt a közönség legszélesebb körében megérdemelt érdeklődés mutatkozik, 77 cég vesz részt a legkülönbözőbb szakmákból. Mielőtt a zsüri döntése nyilvánosságra kerülne, máris megállapítható, hogy az első kolozsvári kirakatverseny a várakozásoknak megfelelően sikerült és a közönségnek igazán nehéz dolga lesz eldönteni, hogy melyik a legsikerültebb kirakat. A bírálóbizottság egyébként már megalakult és megállapította azokat a normákat, amelyek alapján a kirakatok esztétikai és technikai értékét felül fogja bíráltni. A versenyen résztvevő kirakatokról a Fotofilm által a kamara filmfelvételt készített, amely nemcsak a kolozsvári, hanem az ország összes mozgófényképszínházaiban vetíteni fognak.

NÉMAJÁTÉK

Hiszen azért este mégis csak idejötünk, mert az életől alkotott fogásunknak épen megfelelt egy zenés vacsora, népi és kanári madarak koncertjével.

Este az ucca képe megváltozik. A széles utak széles köveit még többen lépik el, mint délidőben. A leült levegő mindenkit az uccára csábít, ahol fény ömlik, néhol rikkó villanyfény a boltok kirakataiból, a mozik portáljairól, a mulatók transzparenséből. Egy fotográfáló gépeket és sportcikkeket árusító előgás üzletbe mentem packfilmert. Az üzletben egyetlen körte világított és amikor megkérdeztem, miért e nagy elfentét kirakat és bolti világítás között, a boltos visszakérdezett: Mi az ő üzlete, mulatóhely? minek itt benn világítani? Olyan nagyon tülekednek-e este a vevők? A kirakat az más! A kirakat az reklám és minthogy a turisták este is ugy koröznek, mint az athéniak, beléjük kell világítani a portékát. A kirakathól.

Együttal nem mulasztotta el panaszkodni a világ sorsa felett és megkérdezte, miféleképpen vajon sportolnak-e sokat az emberek. Görögországot erősen látogatják ugyan az angolok és franciák, a németek már kevésbé, azok ha jönnek, a régiségeket kutadják, de a turisták most a Peleponézust tették divattá. Spartában lenni olyan divát, mint telen Sanet Morizban.

— Kicsiny expozitúrát kéne odavinni a boltból, — ajánlottam.

— De csak kampós botokat tudnék eladni, a gépeknél semmi kelendőségük arrafelé, annyira agyonfotografáltak azt a környéket.

Még megkérdeztem, melyik mulatóhelyet tudna ajánlani.

— Nekem már egy feléve nincs kedélyem a mulatókhoz, uram, tehát e téren nagyon vissza vagyok maradván. Nem is atánlom az itteni mulatókat, nézzen be egy moziba, térjen korán nyugovóra és reggel pihenő aggyal menjen az Akropoliszra. Ez a legtöbb, amit Athén nyújthat magának és legtöbb, amit egy általában természetét és művészetét kedvelő ember kaphat.

Fölsyujtott még egy látást, elővezte a packfilmet és biztosított róla, hogy be fogja nézni a nacionalista beszélt.

— Szavamra mondva, szegénylénem magam, ha sovínisztának nézne, de z Akropolisz ez egészen más, az a legveszedelmesebb internacionalistát is a görögök mellé hangolja. Ezt valóm és állítom!

— Meglátjuk, csak arra kérem, adjon friss tilmel, hogy az Akropolisz szépségeinek árnyalatait is lefotografálhassam!

— Uram, én a nemzeti becsület ügyének tekintem, hogy róluik jó véleményekkel legyenek az idegenek!

Kissé megbántódott. Kezet fogtam vele. cigarettát adott, megint helyrejtött a jóbarátság közöttünk, leoltotta gyorsan az egyik villanykörte, jó mulatást kívánt (már kint voltam az uccán, amikor utánam szólt) és elárulta, hogy ma este ő is kicsinyt kirug a hámból. Elvégre a cudar, rossz idők miatt az ember még sem mehet barlanglakónak.

Este más élet volt a filozófus vendéglőjében, amire a lokál interiőrjéből is következtetni lehetett.

A dobogón elhelyezkedtek a zenészek, csatlódtam, mert nem népi viseletben voltak, hanem feketében és nem a görög népzene ütemeit muzsikálták, hanem operettslágerket nem a legsikerültebb átírásban. Népi hangszereik voltak, de ezek csak priuüüvé tették a zenét.

Szerencsére nem a muzsika adott karaktert a lokálnak és azért nem ezzel törődünk, hanem inkább azzal, ami különötte lezajlott.

Az asztalok mellől teljesen eltűnt a családi jelleg, de a lokál azért még sem süllyedt kicsapongók tanyájává. Mindkét nemből facér artisták ülték körül a legnagyobb asztalt, a szomorúság zongorabilleentyűi. A kedélynek, ami fölpezseg brettlinmunka után egy artistaasztal mellett, itt a fonákja mutatkozott. Keserű szájszövegetek, mélyen az üregből koppanó szemek, vásott mozdulatok, világ megvetése és életuntság. Hüszeges illusztrációi az artista tultermelésnek, egyben a görög főváros gazdasági nyomottságának.

Egyik asztal mellett viszont valósággal tombolt a derűs, kacagós jókedv. Két katonát az evzennék zárójeléből — fehér pantalló, fekete, erősen paszmártozott mente, apró, kerek kis sapka — mulatott két nővel. Fiafajlak voltak, a nők vidékiek. A mozdulataik, a jó, egészséges színük árulta ezt el és a réveteg, szegénylős nézésük, de bort ittak és a rámenős, ricsajos zenétől megittasulva, szívesen mentek egy táncra a terem közepére.

Tipegő, áhitatos tánc volt, tartózkodó, kedves mosollyal, a régi nagy időkben az áldozati táncok ilyenek lehettek.

Az elején csak nézték őket, de amikor testük ritmusa fölszólajodott, az egész terem taktusra tapsolt és énekelte.

Ült a sarokban fekete, zsinoros mellényben, világítóan fehér ingujiban egy Góliát. Egyedül ült, vörös bor előtte, fölötte a számos kalitkában kanári madarak. Valami palmafélé is volt a közelben, ami fokozta ennek az embernek az egzotikumát. Mifajta ez, kértem asztaltársamtól, aki krétainak vélte az óriást, gazdag parasztnak és elárulta nekem, hogy a szigeteken csupa ilyen küklopsz él, magas, feketeheajú, duzzadó emberpéldány, akik között nem ritka a százhusz esztendő.

Nem sokáig ült egyedül.

Az artisták asztala mellől egy fiatal hölgy, vöröses szőke, (a feketeheajúak között ez is elég gyakori Athénben) átletett hozzá, régi ismerősként köszöntötte, öntött magának és együtt folytaltak a néma mulatságot.

Egyszerre csak — a zene lármás futamokat játszott — a kirakathól kilépett egy mosolyos hölgy.

Nem mondtam el, hogy a lokálban kirakat állott az egyik szögletben. Csak ugy volt odamélytve néhány nő kalappal, mint egy reklámfalke a cég nevét is megvilágította az eles villany és ki sejtett volna veszedelmét mögötte? Tavasz dolog lehetett, bizonyos valami süllyesztőfélelőből került felszínre a nő,

aki tempósan odament a krétai óriáshoz, karján ügyes kalapok lekióval.

Góliát szenvtelenül hallgatott, hol az elárusítóőre nézett, hol a plafonra, de semmiestre sem a kicsiny vörös artistandőre, aki tudományos komolysággal próbálta föl az egész kollektiót. Próbá után egyet kiválasztott, rámondta, hogy ez végérvényesen teszük neki, mire a masamódkisasszony félreverte, a többit pedig visszahelyezte a kollektiósskatulyába.

A krétai pedig kivette oldalszéből a tárcáját és átnyujtotta a művésznek, aki rövid alku után kifizette a kalapot, visszahelyezte a pénztárcát az oldalszébbe, sőt a visszaadott aprópénzt is odatolta Góliát elé.

Am alig távozott a kalapáros hölgy, a terepet benépesítették az anzikszlappos, a mozgó harisnyaárus, az ambuláncukrász, egy gesztenyés és egy ember, aki rémregényeket árult. A művész egy-egy elhárító mozdulattal küldte el őket. Amikor jött a kanári madarak embere, azt már nem küldte el, alkudozni kezdett vele és megállapodott egy kicsiny, dundi sárga madárban. A madarat behelyezték egy kalitkában készült skatulyába. Akkor a nő már önként a krétai kolosszus oldalszébébe nyult, kivette a pénztárcát és fizetett. Korrekt nő volt, akinek csak kalapra és kanárra volt szüksége és nem verte hiábavaló költségre az asztaltársát.

Egy ideig ült vele, próbálta beszédre hangolni a nagy darab embert, aki azonban ki tudja, hol járt a kedélyvilágával. A művész unta a némajátékok, megint benyult a bankósfarca után. Kivett egy szép, keskeny cédulát, megmutatta Góliátnak, aki egy szempillantással helybenhagyta az üzletet.

Ekkor a nő, hóna alá vette a kalapját és kanáriát és átült megint az artisták asztalához.

(Folyt. köv.)

Színház - Művészet

A Magyar Színház műsora:

Kedd fél 9 órakor: A tábornok. (Ujdon-ság először.) A budapesti Nemzeti Színház legszenzációsabb sikerű új darabja. Premiérbérlet 23. szám. Sorozatszám: 222.)

Szerda fél 9 órakor: A tábornok. (2-od-szor.) Napibérlet 22. szám. A. Sorozatszám: 223.)

Csütörtök fél 9 órakor: A tábornok. (Harmadszor.) Napibérlet 22. szám. B. Sorozatszám: 224.)

Péntek fél 9 órakor: A tábornok. (4-ed-szer.) Napibérlet 22. szám. C. Sorozatszám: 225.)

Szombat délután fél 4 órakor: Nóra. (If-jusági előadás nagyon olesó hely- arakkal. Előadó tanár dr. Rajka László. Sorozatszám: 226.)

Szombat 6, 8 és 10 órakor: Leánysors. (Filmelőadás. Az országos leány- kereskedelm borzalmas képei. 30, 20 és 10 lejes helyárrakkal.)

Vasárnap délelőtt 11 órakor: Mozimatiné 15 és 10 lejes helyárrakkal.

Vasárnap délután 3, 5, 7 és 9 órakor: Leánysors. (Filmelőadás 30, 20 és 10 lejes helyárrakkal.)

Hétfő fél 9 órakor: A testőr. (Molnár Ferenc leghíresebb darabja. Poór Lili-

vel, Napibérlet 23. szám. A. Sorozatszám: 227.)

A Magyar Színház mozi-műsora:

Kedd fél 4, fél 6 órakor: Pat és Patachon, mint potyautasok.
Szerda fél 4 és fél 6 órakor: Pat és Patachon, mint potyautasok.
Csütörtök fél 4 és fél 6 órakor: Pat és Patachon, mint potyautasok.
Péntek fél 4 és fél 6 órakor: Pat és Patachon, mint potyautasok.

A színházi iroda közleménye:

Ma egész délután és egész este is: Pat és Patachon mint potyautasok. Ma este nincs a színházban színházi előadás. Délután is, este is a legkacagatóbb, legnirésőbb s legujabb Pat és Patachon burleszket, a Pat és Patachon mint potyautasok-at játszik. Előadások kezdete ma: 3, 5, 7 és 9 órakor.

A Tábornok. A jövő hét nagy színházi eseménye, a Tábornok bemutatása lesz. Aki a budapesti színházi élet eseményeit figyelemmel kíséri, láthatja, hogy a Tábornok grandiózus sikere ott minden más sikert elhomályosított. A magyar főváros legelőkelőbb műintézete a Nemzeti Színház adta elő a Tábornokot olyan sikerrel, hogy hónapok óta zsu-folt nézőtér előtt folynak le az előadások s a közönség valóságos extázissal tapsol a Tábornok megható szépségeinek.

Schellackot

közvetlen tengerentúli importból minden mennyiségben és minőségben elvámolt raktárról, ab Oradea, legolcsóbban szállít: Thomson & Lehzen Calcutta (India) vezérképvisellete: Hans Barske Hamburg-London és I. Albrecht Mainz romániai bizományi lerakata és vezérképvisellete:

Ullmann József és Fia

vegyl- és festékárú-import ORADEA,

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 5 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelzés levelet csak ugy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Eladó családi ház fizetett volt Trefort-uccában. Továbbá egy szep, építésre alkalmas parcella, villany, víz kapu előtt. Ertekezhetni: Kassai, Hotel Central. 1513

Anyagi és erkölcsi garanciával rendelkezem. — Hitközségnek vagy pénzbeszedő állást keresek. „Szombat betartásával” jellegre a kiadóba. 1915

Suche deutsches Fraulein zu meinem 5. Jährigen Mädchen für nachmittag. Barzel Eisenhandlung. 1516

Jövendőmondó megmondja barkinek jelenét, múltját, jövőjét. Pénteken ámban jövendő. — Erdőkölődök küldjék be születési adataikat: év, hó és nap pontos megjelölésével, 25 le postabélyeg csatolása mellett. Antalfy István Balamare postafiók 33. címre. 1617

Különbéjratu csinosan burtorozt szoba kiadó. Wesselényi-u. 22, I. emelet.

Sápát, verszegény és gyöngye gyermekneknak adjunk a hideg evszak bevitelére. —

EGGER EMULSIOT, mely a legjobb csukamáj olajból készül. — Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Grakönyvelést vállal nagyvállalat főkönyvelője. Cim a kiadóban.

Hedvező alkalom! Temesváron a főterén egy férfiruhaüzlet

teljes berendezéssel és kevés áruval, családi okok miatt, kedvező feltételekkel átadó. — Érdeklődni: Dr. Ignátie Aranyosi úrnál Timisoara I. Bulv. Regina Maria 4. szám.

Egy különbejratu szoba burtorral vagy anélkül azonnal kiadó. Györgyfalvi-u. 27